Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (prvo prošireno vijeće)

23. srpnja 2025.*

„Zajednička vanjska i sigurnosna politika – Mjere ograničavanja donesene s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine – Zamrzavanje financijskih sredstava – Popis osoba, subjekata i tijela na koje se primjenjuje zamrzavanje financijskih sredstava i gospodarskih izvora – Zadržavanje tužiteljeva imena na popisu – Članak 2. stavak 1. točka (g) Odluke 2014/145/ZVSP – Pogreška u ocjeni – Prava obrane – Proporcionalnost”

U predmetu T-1095/23,

OT, kojeg zastupaju J.-P. Hordies i P. Blanchetier, odvjetnici,

tužitelj,

protiv

Vijeća Europske unije, koje zastupaju V. Piessevaux i M.-C. Cadilhac, u svojstvu agenata,

tuženika,

OPĆI SUD (prvo prošireno vijeće),

u sastavu: R. Mastroianni, predsjednik, M. Brkan (izvjestiteljica), I. Gâlea, T. Tóth i S. L. Kalėda, suci,

tajnik: P. Núñez Ruiz, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka, osobito:

– tužbu podnesenu tajništvu Općeg suda 21. studenoga 2023.,

– odluku od 28. veljače 2024. kojom se prihvaća tužiteljev zahtjev za anonimnost,

– podnesak kojim se izvršava prilagodba tužbe podnesen tajništvu Općeg suda 18. svibnja 2024.,

nakon rasprave održane 26. ožujka 2025.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: francuski

Presudu

1 Tužbom koja se temelji na članku 263. UFEU-a tužitelj, osoba OT, traži poništenje, kao prvo, Odluke Vijeća (ZVSP) 2023/1767 od 13. rujna 2023. o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine (SL 2023., L 226, str. 104.) i Provedbene uredbe Vijeća (EU) 2023/1765 od 13. rujna 2023. o provedbi Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine (SL 2023., L 226, str. 3.) (u daljnjem tekstu: akti iz rujna 2023.) te, kao drugo, Odluke Vijeća (ZVSP) 2024/847 od 12. ožujka 2024. o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine (SL 2024./847, L) i Provedbene uredbe Vijeća (EU) 2024/849 od 12. ožujka 2024. o provedbi Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine (SL 2024./849, L) (u daljnjem tekstu: akti iz ožujka 2024.), u dijelu u kojem se tim aktima (u daljnjem tekstu zajedno: pobijani akti) njegovo ime zadržava na popisima priloženima navedenim aktima.

I. Okolnosti spora

2 Tužitelj je ciparski državljanin.

3 Ovaj je predmet dio mjera ograničavanja koje je Europska unija donijela u odnosu na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine.

4 Nakon pripajanja Krima Ruskoj Federaciji, Vijeće Europske unije donijelo je 17. ožujka 2014. Odluku 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine (SL 2014., L 78, str. 16.), na temelju članka 29. UEU-a.

5 Istog je dana Vijeće, na temelju članka 215. stavka 2. UFEU-a, donijelo Uredbu (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine (SL 2014., L 78, str. 6. i ispravak SL 2014., L 121, str. 60.).

6 S obzirom na ozbiljnost situacije u Ukrajini, Vijeće je 25. veljače 2022. donijelo, s jedne strane, Odluku (ZVSP) 2022/329 o izmjeni Odluke 2014/145 (SL 2022., L 50, str. 1.) i, s druge strane, Uredbu (EU) 2022/330 o izmjeni Uredbe br. 269/2014 (SL 2022., L 51, str. 1.), kako bi se, među ostalim, izmijenili kriteriji na temelju kojih se mogu donijeti mjere ograničavanja o kojima je riječ u odnosu na fizičke ili pravne osobe, subjekte ili tijela.

7 Člankom 2. stavcima 1. i 2. Odluke 2014/145, kako je izmijenjena Odlukom 2022/329, predviđa se:

„1. Zamrzavaju se sva sredstva i gospodarski resursi koji pripadaju ili su u vlasništvu, u posjedu ili pod nadzorom:

[…]

(d) fizičkih ili pravnih osoba, subjekata ili tijela koji pružaju materijalnu ili financijsku potporu ruskim donositeljima odluka odgovornima za pripojenje Krima ili destabilizaciju Ukrajine ili koji od njih imaju koristi;

[…]

(g) vodećih poslovnih osoba ili pravnih osoba, subjekata i tijela uključenih u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, koja je odgovorna za pripojenje Krima i destabilizaciju Ukrajine,

[…]

2. Fizičkim ili pravnim osobama, subjektima ili tijelima navedenima u Prilogu ne daju se na raspolaganje, niti u njihovu korist, izravno ili neizravno, nikakva sredstva niti gospodarski resursi."

8 Načini provedbe tog zamrzavanja financijskih sredstava definirani su u daljnjim stavcima članka 2. Odluke 2014/145, kako je izmijenjena.

9 Uredbom br. 269/2014, u verziji izmijenjenoj Uredbom 2022/330, naloženo je donošenje mjera zamrzavanja financijskih sredstava te su modaliteti tog zamrzavanja u biti definirani na isti način kao i Odlukom 2014/145, kako je izmijenjena. Naime, konkretno, u članku 3. stavku 1. točkama (a) do (g) te uredbe preuzet je u bitnom sadržaj članka 2. stavka 1. točaka (a) do (g) navedene odluke.

10 Odlukom Vijeća (ZVSP) 2022/429 od 15. ožujka 2022. o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine (SL 2022., L 87I, str. 44. i ispravak SL 2022., L 105, str. 67.) i Provedbenom uredbom Vijeća (EU) 2022/427 od 15. ožujka 2022. o provedbi Uredbe br. 269/2014 (SL 2022., L 87I, str. 1. i ispravak SL 2022., L 105, str. 66.) (u daljnjem tekstu: prvotni akti), tužiteljevo ime dodano je na popise priložene Odluci 2014/145 i navedenoj uredbi (u daljnjem tekstu: sporni popisi).

11 Vijeće je 13. travnja 2022. tužitelju dostavilo spis WK 3073/2022 INIT.

12 Vijeće je tužiteljevo ime zadržalo na spornim popisima Odlukom Vijeća (ZVSP) 2022/1530 od 14. rujna 2022. o izmjeni Odluke 2014/145 (SL 2022., L 239, str. 149.) i Odlukom Vijeća (ZVSP) 2023/572 od 13. ožujka 2023. o izmjeni Odluke 2014/145 (SL 2023., L 75 I, str. 134.), kao i Provedbenom uredbom Vijeća (EU) 2022/1529 od 14. rujna 2022. o provedbi Uredbe br. 269/2014 (SL 2022., L 239, str. 1.) te Provedbenom uredbom Vijeća (EU) 2023/571 od 13. ožujka 2023. o provedbi Uredbe br. 269/2014 (SL 2023., L 75 I, str. 1.).

13 Dopisom od 22. prosinca 2022. Vijeće je tužitelju dostavilo spis WK 17621/2022 INIT.

14 Dopisom od 9. svibnja 2023. tužitelj je Vijeću podnio zahtjev za preispitivanje.

15 Vijeće je 5. lipnja 2023. donijelo Odluku (ZVSP) 2023/1094 o izmjeni Odluke 2014/145 (SL 2023., L 146, str. 20.) i Uredbu (EU) 2023/1089 o izmjeni Uredbe br. 269/2014 (SL 2023., L 146, str. 1.).

16 Odlukom 2023/1094 izmijenjeni su kriteriji za uvrštenje na popis imena osoba na koje se odnosi zamrzavanje financijskih sredstava. Tekst članka 2. stavka 1. točke (g) Odluke 2014/145 zamijenjen je sljedećim tekstom:

„(g) vodećih poslovnih osoba koje djeluju u Rusiji i članova njihove uže obitelji ili drugih fizičkih osoba koji od njih imaju koristi, ili poslovnih osoba, pravnih osoba, subjekata ili tijela uključenih u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, koja je odgovorna za pripojenje Krima i destabilizaciju Ukrajine […]”.

17 Uredbom 2023/1089 na sličan je način izmijenjena Uredba br. 269/2014.

18 Dopisom od 19. lipnja 2023. Vijeće je obavijestilo tužitelja da na temelju izmijenjenog obrazloženja namjerava zadržati uvrštenje njegova imena na sporne popise.

19 Dopisom od 29. lipnja 2023. tužitelj je Vijeću podnio novi zahtjev za preispitivanje.

20 Dopisom od 5. srpnja 2023. tužitelj je na temelju Uredbe (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL 2001., L 145, str. 43.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 16., str. 70.) podnio zahtjev za pristup spisu Vijeća kako bi mu se dostavili dokumenti na temelju kojih se mogu utvrditi države članice koje su prvotno predložile uvrštenje njegova imena na sporne popise.

21 Dopisom od 10. srpnja 2023. Vijeće je tužitelju dostavilo spis WK 5142/2023 INIT od 20. travnja 2023., koji sadržava informacije o poslovnom okruženju i gospodarstvu Rusije.

22 Dopisom od 18. kolovoza 2023. Vijeće je tužitelju dostavilo spis WK 10555/2023 INIT od 14. kolovoza 2023. i spis WK 5142/2023 ADD 1 od 16. kolovoza 2023., koji sadržavaju dodatne informacije o poslovnom okruženju i gospodarstvu Rusije.

23 Dopisom od 28. kolovoza 2023., u odgovoru na zahtjev za pristup spisu na temelju Uredbe br. 1049/2001, Vijeće je tužitelju otkrilo određene dokumente te je navelo da otkrivanje nekih drugih dokumenata nije moguće zbog zaštite osobnih podataka i međunarodnih odnosa, osobito kad je riječ o spisima WK 10524/2023 od 9. kolovoza 2023. i WK 10524/2023 REV 1 od 10. kolovoza 2023.

24 Dopisom od 29. kolovoza 2023. tužitelj je podnio novi zahtjev za preispitivanje kojim je zatražio i prosljeđivanje spisa WK 10524/23 REV1, koji je naveden u dopisu Vijeća od 18. kolovoza 2023., ali mu nije dostavljen zajedno s njim.

25 Dopisom od 1. rujna 2023. tužitelj je na temelju Uredbe br. 1049/2001 podnio ponovni zahtjev za pristup dokumentima.

26 Donošenjem akata iz rujna 2023. tužiteljevo ime zadržano je na spornim popisima zbog sljedećih razloga:

„[Tužitelj je] jedan […] od glavnih dioničara društva Alfa Group Consortium, koje uključuje društvo Alfa Bank, jednog od najvećih ruskih poreznih obveznika. Smatra se jednom od najutjecajnijih osoba u Rusiji. Dobro je povezan s predsjednikom Ruske Federacije Vladimirom Putinom. Vladimir Putin nagradio je odanost društva Alfa Group ruskim vlastima time što je planovima stranih ulaganja tog društva pružio političku potporu.

Osiguravajuće društvo AlfaStrakhovanie, društvo kći društva Alfa Group Consortium, pruža osiguranje vozilima Savezne službe Nacionalne garde Ruske Federacije (Rosgvardia), čije jedinice djeluju u okupiranim ukrajinskim regijama pod ruskom kontrolom, kao i vozilima za zaštitu predsjednika Ruske Federacije Vladimira Putina. S druge strane, društvo X5 Retail Group, još jedno društvo kći društva Alfa Group Consortium, surađuje s društvom JSC Voentorg, subjektom na koji se primjenjuju mjere ograničavanja i koji pruža ugostiteljske usluge i usluge pranja rublja te osigurava vojne uniforme Oružanim snagama Ruske Federacije, a čije društvo kći prodaje majice s vojnim simbolom ‚Z' koji ruski propagandisti upotrebljavaju za promicanje agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine. Stoga [tužitelj] aktivno pruža materijalnu ili financijsku potporu ruskim donositeljima odluka koji su odgovorni za pripajanje Krima ili destabilizaciju Ukrajine i ima koristi od njih. On je ujedno vodeći poslovni čovjek koji djeluje u Rusiji i uključen je u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, koja je odgovorna za pripajanje Krima i destabilizaciju Ukrajine."

27 Dopisom od 15. rujna 2023. Vijeće je tužitelja obavijestilo o zadržavanju uvrštenja njegova imena na sporne popise te je odgovorilo na njegove zahtjeve za preispitivanje.

28 Dopisom od 23. listopada 2023., u odgovoru na tužiteljev ponovni zahtjev, Vijeće mu je otkrilo određene dokumente i navelo da se pristup drugim dokumentima, konkretno spisima WK 10524/2023 i WK 10524/2023 REV 1, odbija na temelju članka 4. stavka 1. točke (a) treće alineje i članka 4. stavka 1. točke (b) Uredbe br. 1049/2001.

29 Dopisom od 26. listopada 2023. Vijeće je tužitelju dostavilo spis WK 10524/2023 REV 1.

30 Protiv akata od 15. ožujka 2022. navedenih u točki 10. ove presude i akata od 14. rujna 2022. navedenih u točki 12. ove presude podnesena je tužba za poništenje, koja je odbijena presudom od 15. studenoga 2023., OT/Vijeće (T-193/22, EU:T:2023:716).

II. Činjenice nastale nakon podnošenja tužbe

31 Dopisom od 8. veljače 2024. Vijeće je tužitelja obavijestilo o tome da namjerava zadržati uvrštenje njegova imena na sporne popise te mu je dostavilo spis WK 1303/2024 INIT od 29. siječnja 2024. i spis WK 5142/2023 ADD 2 od 29. siječnja 2024., koji sadržavaju dodatne informacije o poslovnom okruženju i gospodarstvu Rusije.

32 Dopisom od 18. veljače 2024. tužitelj je od Vijeća zatražio da preispita zadržavanje uvrštenja njegova imena na sporne popise.

33 Dopisom od 21. veljače 2024. Vijeće je tužitelja podsjetilo na to da namjerava zadržati uvrštenje njegova imena na sporne popise.

34 Dopisom od 27. veljače 2024. tužitelj je od Vijeća zatražio da preispita zadržavanje uvrštenja njegova imena na sporne popise.

35 Aktima iz ožujka 2024. tužiteljevo ime zadržano je na spornim popisima zbog sljedećih razloga:

„[Tužitelj je] većinski […] dioničar konzorcija Alfa Group. Jedna je od najutjecajnijih osoba u Rusiji. Vladimir Putin nagradio je konzorcij Alfa Group zbog njegove odanosti ruskim vlastima tako što je planovima stranih ulaganja tog konzorcija pružio političku potporu.

Osiguravajuće društvo AlfaStrakhovanie, društvo kći društva Alfa Group Consortium, pruža osiguranje vozilima Savezne službe Nacionalne garde Ruske Federacije (Rosgvardia), čije jedinice djeluju u okupiranim ukrajinskim regijama pod ruskom kontrolom, kao i vozilima za zaštitu predsjednika Ruske Federacije Vladimira Putina.

Društvo AlfaStrakhovanie pružilo je osiguranje društvima kao što su JSC Kalashnikov Concern i Central Scientific – Research Institute for Precision Machine Engineering (TsNIITochMash), čije oružje ruska vojska u velikoj mjeri upotrebljava u Ukrajini, među ostalim tijekom zločina u Bući.

Osim toga, društvo X5 Retail Group, još jedno društvo kći društva Alfa Group Consortium, surađuje s društvom JSC Voentorg, subjektom na koji se primjenjuju mjere ograničavanja i koji pruža ugostiteljske usluge i usluge pranja rublja te osigurava vojne uniforme oružanim snagama Ruske Federacije, a čije društvo kći prodaje majice s vojnim simbolom ‚Z' koji ruski propagandisti upotrebljavaju za promicanje agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine. Stoga [tužitelj] aktivno pruža materijalnu ili financijsku potporu ruskim donositeljima odluka koji su odgovorni za pripajanje Krima ili destabilizaciju Ukrajine i ima koristi od njih.

Ujedno je vodeći poslovni čovjek koji djeluje u Rusiji i uključen je u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, koja je odgovorna za pripajanje Krima i destabilizaciju Ukrajine."

36 Dopisom od 15. ožujka 2024. Vijeće je tužitelja obavijestilo o zadržavanju uvrštenja njegova imena na sporne popise te je odgovorilo na njegove zahtjeve za preispitivanje.

37 Dopisom od 10. travnja 2024., nakon donošenja presuda od 10. travnja 2024., Aven/Vijeće (T-301/22, neobjavljena, u žalbenom postupku, EU:T:2024:214) i od 10. travnja 2024., Fridman/Vijeće (T-304/22, neobjavljena, u žalbenom postupku, EU:T:2024:215), tužitelj je podnio zahtjev za preispitivanje.

38 Protiv akata od 13. ožujka 2023. navedenih u točki 12. ove presude podnesena je tužba za poništenje, koja je odbijena presudom od 11. rujna 2024., OT/Vijeće (T-286/23, neobjavljena, u žalbenom postupku, EU:T:2024:606).

III. Zahtjevi stranaka

39 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da:

– poništi pobijane akte u dijelu u kojem se odnose na njega;

– naloži Vijeću da ukloni njegovo ime sa spornih popisa;

– naloži Vijeću snošenje troškova postupka.

40 Vijeće od Općeg suda zahtijeva da:

– odbije tužbu;

– naloži tužitelju snošenje troškova postupka.

IV. Pravo

A. Nadležnost Općeg suda za odlučivanje o drugom dijelu tužiteljeva tužbenog zahtjeva

41 Drugim dijelom tužbenog zahtjeva tužitelj traži da Opći sud naloži Vijeću da ukloni njegovo ime sa spornih popisa. Tim dijelom tužbenog zahtjeva stoga u biti traži da Opći sud Vijeću izda nalog.

42 U tom je pogledu dovoljno podsjetiti na to da, u okviru nadzora zakonitosti na temelju članka 263. UFEU-a, Opći sud nije nadležan za izdavanje naloga institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije (vidjeti rješenje od 26. listopada 1995., Pevasa i Inpesca/Komisija, C-199/94 P i C-200/94 P, EU:C:1995:360, t. 24. i navedenu sudsku praksu; vidjeti u tom smislu i presude od 9. lipnja 2021., Borborudi/Vijeće, T-580/19, EU:T:2021:330, t. 34. (neobjavljena) i od 8. ožujka 2023., Prigožina/Vijeće, T-212/22, neobjavljenu, EU:T:2023:104, t. 19. i navedenu sudsku praksu), čak ni u slučaju kada se oni odnose na načine izvršavanja njegovih presuda (rješenja od 22. rujna 2016., Gaki/Komisija, C-130/16 P, neobjavljeno, EU:C:2016:731, t. 14. i od 19. srpnja 2016., Trajektna luka Split/Komisija, T-169/16, neobjavljeno, EU:T:2016:441, t. 13.).

43 Iz toga proizlazi da, u okviru tužbe podnesene na temelju članka 263. UFEU-a, čak i u slučaju poništenja akata kojima su mjere ograničavanja donesene ili zadržane u odnosu na fizičku osobu, pravnu osobu, subjekt ili tijelo, Opći sud nije nadležan naložiti uklanjanje uvrštenja imena te fizičke osobe ili naziva te pravne osobe, tog subjekta ili tijela sa spornih popisa.

44 Iz prethodno navedenih razmatranja proizlazi da drugi dio tužbenog zahtjeva treba odbiti zbog nenadležnosti.

B. Meritum

45 U prilog svojoj tužbi tužitelj ističe tri tužbena razloga, od kojih se prvi temelji na pogreški u ocjeni, drugi na povredi načela proporcionalnosti i treći na povredi prava obrane i prava na djelotvornu sudsku zaštitu.

46 Opći sud smatra prikladnim da se najprije ispita treći tužbeni razlog koji se temelji na povredi prava obrane i prava na djelotvornu sudsku zaštitu, zatim prvi tužbeni razlog koji se temelji na pogreški u ocjeni i naposljetku drugi tužbeni razlog koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti.

1. Treći tužbeni razlog, koji se temelji na povredi prava obrane i prava na djelotvornu sudsku zaštitu

47 Najprije valja ispitati tužiteljeve argumente koji se odnose na akte iz rujna 2023., a zatim one koji se odnose na akte iz ožujka 2024.

a) Akti iz rujna 2023.

48 Tužitelj smatra da su njegova prava obrane i pravo na djelotvornu sudsku zaštitu povrijeđeni jer mu Vijeće nije dostavilo određene dokaze, iako ih je zatražio u okviru zahtjeva za pristup dokumentima.

49 Usto, tužitelj prigovara Vijeću da nije uzelo u obzir argumente navedene u njegovim zahtjevima za preispitivanje, da nije individualiziralo odgovore na te zahtjeve, da mu nije dostavilo spis s čvrstim dokazima, nego samo nepotpun spis i da ga je odbilo saslušati.

50 Tužitelj tvrdi da je Vijeće zanemarilo činjenicu da podneseni dokazi nisu dostatni da se potkrijepe razlozi koji su u odnosu na njega utvrđeni kako bi se opravdalo zadržavanje njegova imena na spornim popisima.

51 Vijeće osporava tužiteljevu argumentaciju.

52 U tom pogledu, na prvom mjestu, valja podsjetiti na to da pravo na saslušanje u svakom postupku, predviđeno u članku 41. stavku 2. točki (a) Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), koje je sastavni dio poštovanja prava obrane, daje mogućnost svakoj osobi da svrsishodno i djelotvorno iznese svoje stajalište u upravnom postupku, prije donošenja bilo koje odluke koja bi mogla nepovoljno utjecati na njezine interese (presude od 27. srpnja 2022., RT France/Vijeće, T-125/22, EU:T:2022:483, t. 75. i od 15. studenoga 2023., OT/Vijeće, T-193/22, EU:T:2023:716, t. 79.).

53 Valja podsjetiti i na to da, u slučaju akata kojima se zadržava ime osobe ili subjekta koje se već nalazi na popisima kojima se nalažu mjere ograničavanja više nije potreban učinak iznenađenja radi osiguranja učinkovitosti navedenih mjera pa donošenju takvih akata mora načelno prethoditi obavještavanje dotične osobe ili subjekta o elementima koji im se stavljaju na teret, kao i pružanje mogućnosti da budu saslušani (vidjeti u tom smislu presude od 21. prosinca 2011., Francuska/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, t. 62.; od 1. listopada 2020., Makhlouf/Vijeće, C-157/19 P, neobjavljenu, EU:C:2020:777, t. 44. i od 18. svibnja 2022., Foz/Vijeće, T-296/20, EU:T:2022:298, t. 66. (neobjavljena)).

54 Usto, poštovanje prava obrane uključuje i pravo na pristup spisu uz poštovanje zakonitih interesa povjerljivosti, koje je propisano člankom 41. stavkom 2. točkom (b) Povelje (vidjeti u tom smislu presude od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 99. i od 12. lipnja 2024., Shammout/Vijeće, T-649/22, neobjavljenu, EU:T:2024:376, t. 36.).

55 U tom je pogledu Sud naglasio da je za prava obrane od temeljne i ključne važnosti zaštitni element koji pružaju obveza obavještavanja o dokazima koji se stavljaju na teret i pravo na podnošenje očitovanja prije donošenja akata kojima se ime osobe ili subjekta zadržava na popisu osoba ili subjekata koji su obuhvaćeni mjerama ograničavanja. To važi tim više jer predmetne mjere ograničavanja znatno utječu na prava i slobode dotičnih osoba i skupina (presude od

21. prosinca 2011., Francuska/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, t. 64. i od 18. svibnja 2022., Foz/Vijeće, T-296/20, EU:T:2022:298, t. 67. (neobjavljena)).

56 Naime, pravilo prema kojem adresat odluke koja na njega negativno utječe mora imati mogućnost iznijeti svoje očitovanje prije njezina donošenja ima za cilj omogućiti dotičnom tijelu da smisleno uzme u obzir sve relevantne elemente. Kako bi se osigurala djelotvorna zaštita navedenog adresata, predmet tog pravila je, među ostalim, mogućnost adresata da ispravi pogrešku ili istakne elemente u pogledu svoje osobne situacije koji zagovaraju donošenje odluke ili njezino nedonošenje ili pak njezin određeni sadržaj (presude od 21. prosinca 2011., Francuska/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, t. 65. i do 24. studenoga 2021., Aman Dimashq/Vijeće, T-259/19, EU:T:2021:821, t. 69.).

57 U ovom slučaju, valja istaknuti da su razlozi za uvrštenje iz akata iz rujna 2023. djelomično izmijenjeni u odnosu na razloge iz prijašnjih akata, pri čemu je zadržan razlog da je tužitelj „jedan od glavnih dioničara" konzorcija Alfa Group, što je izraz koji u biti odgovara izrazu „najveći dioničar" koji se nalazi u obrazloženju iz prvotnih akata ili izrazu „većinski dioničar" koji se nalazi u aktima od 13. ožujka 2023. navedenima u točki 12. ove presude. Naime, Vijeće je u aktima iz rujna 2023. na tužitelja primijenilo odredbe predviđene člankom 2. stavkom 1. točkom (g) Odluke 2014/145, kako je izmijenjena Odlukom 2023/1094, odnosno odredbe koje se odnose na „vodeć[e] poslovn[e] osob[e] koje djeluju u Rusiji" (u daljnjem tekstu: prvi dio izmijenjenog kriterija (g)) i odredbe koje se odnose na „poslovn[e] osob[e] uključen[e] u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije" (u daljnjem tekstu: treći dio izmijenjenog kriterija (g)).

58 Valja utvrditi da je Vijeće dopisom od 19. lipnja 2023. obavijestilo tužitelja da na temelju izmijenjenog nacrta obrazloženja namjerava zadržati uvrštenje njegova imena na sporne popise. Nadalje, Vijeće je dopisom od 18. kolovoza 2023. potvrdilo tužitelju da na temelju izmijenjenog nacrta obrazloženja namjerava zadržati uvrštenje navedenog imena na sporne popise. U potonjem je dopisu tužitelju navelo da mu u prilozima dostavlja spis WK 10524/2023 REV 1 od 10. kolovoza 2023., spis WK 10555/2023 INIT koji sadržava informacije o njegovoj osobnoj situaciji, i spis WK 5142/23 ADD 1 koji sadržava dodatne informacije o poslovnom okruženju i gospodarstvu Rusije.

59 Dopisom od 29. kolovoza 2023., koji je poslan odjelu za vanjske odnose Vijeća zaduženom za preispitivanje mjera ograničavanja, tužitelj je obavijestio taj odjel da mu spis WK 10524/2023 REV 1 nije dostavljen te je zatražio da mu se proslijedi u najkraćem roku.

60 Valja istaknuti, osobito s obzirom na odgovore iznesene na raspravi, da Vijeće nije dokazalo da je spis WK 10524/2023 REV 1 tužitelju dostavljen prije donošenja akata iz rujna 2023. Prema tome, s obzirom na elemente iz spisa, valja smatrati da je taj spis dostavljen tužitelju tek 26. listopada 2023., odnosno više od jednog mjeseca nakon navedenog donošenja.

61 Stoga je Vijeće, time što tužitelju nije dostavilo spis WK 10524/2023 REV 1 prije donošenja akata iz rujna 2023., povrijedilo tužiteljeva prava obrane, konkretno njegovo pravo na saslušanje, kao i njegovo pravo na pristup spisu, koja su zajamčena člankom 41. stavkom 2. točkama (a) i (b) Povelje.

62 Međutim, valja podsjetiti na to da iz ustaljene sudske prakse proizlazi da je, kako bi povreda prava obrane izazvala poništenje pobijanog akta, potrebno da bi postupak bez te nepravilnosti mogao imati drukčiji ishod, što mora dokazati osoba koja se poziva na takvu povredu (vidjeti u tom smislu presudu od 25. lipnja 2020., Vnesheconombank/Vijeće, C-731/18 P, neobjavljenu, EU:C:2020:500, t. 73. i navedenu sudsku praksu).

63 U ovom slučaju valja istaknuti da tužitelj u tužbi i replici nije objasnio razloge zbog kojih je, da mu je spis WK 10524/2023 REV 1 bio dostavljen prije donošenja akata iz rujna 2023., postupak preispitivanja mjera u odnosu na njega mogao imati drukčiji ishod. Naime, tužiteljeva argumentacija ne odnosi se konkretno na posljedice nedostavljanja navedenog spisa tijekom postupka preispitivanja mjera u odnosu na njega, nego se njome u biti nastoji osporiti dopis odjela Vijeća zaduženog za javni pristup dokumentima institucija od 23. listopada 2023., kojim je pristup određenim dokumentima odbijen na temelju članka 4. stavka 1. točke (a) treće alineje i članka 4. stavka 1. točke (b) Uredbe br. 1049/2001.

64 Usto, valja podsjetiti na to da, kao što to proizlazi iz točaka 54. do 56. ove presude, cilj prava na pristup spisu osobe ili subjekta na kojeg se odnose mjere ograničavanja jest omogućiti toj osobi ili tom subjektu da podnesu očitovanja o dokazima koji im se stavljaju na teret. Iz toga proizlazi da je takvo pravo strogo ograničeno na osobu ili subjekt na koje se odnose mjere ograničavanja kako bi im se osigurala obrana u okviru postupka preispitivanja mjera donesenih u odnosu na njih. U ovom slučaju, tužitelj osobito prigovara Vijeću da mu nije dostavilo spis s referentnom oznakom WK 10524/2023 INIT, odnosno prijašnju verziju spisa WK 10524/2023 REV 1. Međutim, taj se argument ne može prihvatiti jer se Vijeće nije oslonilo na spis WK 10524/2023 INIT kako bi opravdalo zadržavanje tužiteljeva imena na spornim popisima u rujnu 2023.

65 Naime, kako bi opravdalo zadržavanje tužiteljeva imena na spornim popisima u rujnu 2023., Vijeće se oslonilo, među ostalim, na spise WK 3073/2022 INIT od 12. ožujka 2022. i WK 17621/2022 INIT od 14. prosinca 2022., koji su tužitelju dostavljeni nakon donošenja akata od 15. ožujka 2022. navedenih u točki 10. ove presude, kao i u okviru postupka preispitivanja koji je doveo do donošenja akata od 13. ožujka 2023. navedenih u točki 12. ove presude. Oslonilo se i na spise WK 10555/2023 INIT od 14. kolovoza 2023. i WK 10524/2023 REV 1. Točno je da, iako je potonji spis tužitelju dostavljen tek nakon donošenja akata iz rujna 2023., ipak valja utvrditi da tužitelj u svojim pismenima nije objasnio zašto ne bi bilo isključeno da je ishod postupka preispitivanja mogao biti drukčiji da mu je taj spis dostavljen prije donošenja potonjih akata. Isto tako, kad mu je o tome postavljeno pitanje na raspravi, tužitelj je samo apstraktno tvrdio da je mogao iznijeti očitovanja o dokumentima iz spisa o kojem je riječ a da pritom nije objasnio kako je uzimanje u obzir tih očitovanja moglo dovesti do drukčijeg ishoda.

66 Stoga, s obzirom na sudsku praksu navedenu u točki 62. ove presude, valja smatrati da povreda prava na pristup spisu i prava na saslušanje ne podrazumijeva poništenje akata iz rujna 2023.

67 Kad je riječ o tužiteljevim argumentima koji se odnose na to da je odbijeno da mu se dostave određeni dokumenti o uvrštenju i zadržavanju njegova imena na spornim popisima, osobito informacije o državama članicama koje su predložile donošenje mjera ograničavanja u odnosu na njega, o čemu ga je obavijestio odjel Vijeća zadužen za javni pristup dokumentima na temelju Uredbe br. 1049/2001, valja utvrditi razliku između, s jedne strane, pravila obuhvaćenih pravom na javni pristup dokumentima institucija koja su predviđena Uredbom br. 1049/2001 i, s druge strane, poštovanja prava obrane koje je propisano člankom 41. stavkom 2. Povelje i koje obuhvaća pravo na saslušanje i pravo na pristup spisu uz poštovanje zakonitih interesa

povjerljivosti. Naime, korisnici i ciljevi prava na javni pristup dokumentima institucija na temelju Uredbe br. 1049/2001 znatno se razlikuju od korisnika i svrhe prava na pristup spisu u okviru postupka preispitivanja mjera ograničavanja primijenjenih na osobu na koju se odnose te mjere.

68 U skladu s njezinom uvodnom izjavom 1., Uredba br. 1049/2001 dio je namjere navedene u članku 1. drugom stavku UEU-a prema kojoj se odluke donose na što otvoreniji način i na razini što je moguće bližoj građanima. Kao što se na to podsjeća u uvodnoj izjavi 2. navedene uredbe, pravo na javni pristup dokumentima institucija odraz je njihove demokratičnosti (vidjeti u tom smislu presudu od 1. srpnja 2008., Švedska i Turco/Vijeće, C-39/05 P i C-52/05 P, EU:C:2008:374, t. 34.). Kako bi se postigli ti ciljevi, na temelju članka 2. stavka 1. navedene uredbe, svaki građanin Unije ili svaka fizička ili pravna osoba s boravištem ili registriranim sjedištem u državi članici korisnik je prava na pristup dokumentima institucija. Iz toga slijedi da je cilj te uredbe zajamčiti pristup javnim dokumentima svima, a ne samo podnositelju zahtjeva dokumentima koji se na njega odnose (vidjeti u tom smislu presudu od 26. travnja 2005., Sison/Vijeće, T-110/03, T-150/03 i T-405/03, EU:T:2005:143, t. 50.). Naime, u skladu s člankom 6. stavkom 1. te uredbe, podnositelj zahtjeva nije dužan dokazati nikakav interes za pristup zatraženim dokumentima, tako da njegov zahtjev treba ispitati na isti način kao što bi se ispitao zahtjev bilo koje druge osobe (presude od 6. srpnja 2006., Franchet i Byk/Komisija, T-391/03 i T-70/04, EU:T:2006:190, t. 82. i od 20. prosinca 2023., OCU/SRB, T-496/18, neobjavljena, EU:T:2023:857, t. 43.). Osim toga, valja podsjetiti na to da se poseban interes koji može istaknuti podnositelj zahtjeva za pristup dokumentu koji se na njega osobno odnosi ne može uzeti u obzir u okviru primjene obveznih izuzeća predviđenih člankom 4. stavkom 1. točkom (a) iste uredbe (presuda od 26. travnja 2005., Sison/Vijeće, T-110/03, T-150/03 i T-405/03, EU:T:2005:143, t. 52.).

69 Stoga, u dijelu u kojem tužitelj nastoji osporiti činjenicu da mu je Vijeće odlukom od 23. listopada 2023., donesenom na temelju Uredbe br. 1049/2001, neopravdano uskratilo pristup određenim dokumentima, dovoljno je istaknuti da tužitelj ne traži poništenje navedene odluke u okviru svojeg tužbenog zahtjeva.

70 Na drugom mjestu, valja istaknuti da se odredbama prava Unije na temelju kojih su donesene mjere ograničavanja u odnosu na tužitelja, odnosno Odlukom 2014/145, kako je izmijenjena, i Uredbom br. 269/2014, kako je izmijenjena, zainteresiranim osobama ne dodjeljuje pravo na formalno saslušanje. Isto tako, iz članka 41. stavka 2. točke (a) Povelje ne proizlazi ni da je formalno saslušanje jedini način na koji se zainteresiranoj osobi može zajamčiti da svrsishodno i djelotvorno ostvari svoje pravo na saslušanje (vidjeti u tom smislu presude od 12. svibnja 2022., Boshab/Vijeće, C-242/21 P, neobjavljenu, EU:C:2022:375, t. 62. i od 9. veljače 2023., Boshab/Vijeće, C-708/21 P, neobjavljenu, EU:C:2023:84, t. 54.). Iz toga slijedi da tužitelj ne može osnovano tvrditi da su neodržavanjem usmenog saslušanja povrijeđena njegova prava obrane.

71 Na trećem mjestu, treba odbiti i tužiteljev argument prema kojem Vijeće nije uzelo u obzir očitovanja koja je dostavio i nije individualiziralo odgovore na njegove zahtjeve. Naime, osim što Vijeće nije dužno odgovoriti na svaku pojedinu točku dostavljenih očitovanja i dokumenata (vidjeti u tom smislu presudu od 23. listopada 2008., People's Mojahedin Organization of Iran/Vijeće, T-256/07, EU:T:2008:461, t. 95.), činjenica da nije odgovorilo na sva očitovanja i dokumente koje je dostavio tužitelj ne dokazuje da ih nije uzelo u obzir u okviru preispitivanja njegove situacije. Usto, iz njegova dopisa od 15. rujna 2023. proizlazi da je Vijeće uputilo na sličnost argumenata na koje se tužitelj poziva u zahtjevu za preispitivanje i u predmetu u kojem su donesene presude od 15. studenoga 2023., OT/Vijeće (T-193/22, EU:T:2023:716) i od

11. rujna 2024., OT/Vijeće (T-286/23, neobjavljena, u žalbenom postupku, EU:T:2024:606), kao i na podneske i očitovanja koja je tužitelj podnio u tom predmetu. Osim toga, u tom je dopisu izričito odgovorilo na tužiteljeva očitovanja o društvu AlfaStrakhovanie.

72 Na četvrtom mjestu, valja podsjetiti na to da pravo na djelotvornu sudsku zaštitu, propisano člankom 47. Povelje, zahtijeva da zainteresirana osoba bude upoznata s razlozima na kojima se temelji odluka koja se na nju odnosi, bilo čitanjem same odluke bilo priopćenjem tih razloga na njezin zahtjev, ne dovodeći u pitanje ovlast nadležnog suda da od dotičnog tijela zahtijeva da joj priopći te razloge, kako bi joj se omogućilo da brani svoja prava u najboljim mogućim uvjetima i da odluči, potpuno poznavajući činjenice, je li korisno pokrenuti postupak pred nadležnim sudom kao i omogućiti tom sudu provedbu nadzora nad zakonitošću predmetne odluke (presuda od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 100.).

73 U ovom slučaju, Vijeće je najkasnije 26. listopada 2023. tužitelju dostavilo sve elemente na koje se oslonilo u svrhu donošenja akata iz rujna 2023., uključujući spis WK 10524/2023 REV 1. Valja utvrditi da je tužitelj tako raspolagao svim relevantnim elementima otprilike jedan mjesec prije isteka roka za podnošenje tužbe radi osporavanja zakonitosti navedenih akata i više od tri tjedna prije stvarnog podnošenja navedene tužbe. U svakom slučaju, činjenica da spis s dokazima na temelju kojeg je Vijeće produljilo primjenu mjera ograničavanja nije dostavljen prije podnošenja tužbe ne utječe na pravo na djelotvornu sudsku zaštitu osobe o kojoj je riječ ako je taj spis tužitelju dostavljen kako bi se o njemu mogao očitovati u replici (vidjeti u tom smislu presudu od 12. lipnja 2024., Shammout/Vijeće, T-649/22, neobjavljenu, EU:T:2024:376, t. 52. i 53.). Stoga tužitelj ne može osnovano tvrditi da je Vijeće povrijedilo njegovo pravo na djelotvornu sudsku zaštitu uređeno člankom 47. Povelje time što je spis WK 10524/2023 REV 1 dostavilo nakon donošenja akata iz rujna 2023. jer je njime raspolagao prije podnošenja tužbe radi osporavanja zakonitosti tih akata u okviru ovog sudskog postupka.

74 Iz prethodno navedenih razmatranja proizlazi da treći tužbeni razlog, koji se temelji na povredi prava obrane i prava na djelotvoran sudski postupak, treba odbiti u dijelu u kojem se njime nastoji osporiti zakonitost akata iz rujna 2023.

b) Akti iz ožujka 2024.

75 Tužitelj prigovara Vijeću da nije odgovorilo na njegov zahtjev za preispitivanje kojim je, nakon donošenja presuda od 10. travnja 2024., Aven/Vijeće (T-301/22, neobjavljena, u žalbenom postupku, EU:T:2024:214) i od 10. travnja 2024., Fridman/Vijeće (T-304/22, neobjavljena, u žalbenom postupku, EU:T:2024:215), zatražio da se njegovo ime ukloni sa spornih popisa.

76 Vijeće osporava tužiteljevu argumentaciju.

77 U tom je pogledu dovoljno istaknuti da se tužiteljeva argumentacija koja se temelji na povredi prava obrane zasniva na dopisu koji je Vijeću poslan nakon donošenja akata iz ožujka 2024., odnosno 11. travnja 2024. Naime, prema ustaljenoj sudskoj praksi, zakonitost akta Unije treba ocjenjivati u skladu s činjeničnim i pravnim elementima koji su postojali na dan kada je taj akt donesen (vidjeti u tom smislu presudu od 24. studenoga 2021., Aman Dimashq/Vijeće, T-259/19, EU:T:2021:821, t. 110. (neobjavljena) i navedenu sudsku praksu). Stoga se nepostojanjem odgovora Vijeća na taj dopis ne može dovesti u pitanje zakonitost akata iz ožujka 2024.

78 Prema tome, tužitelj nije dokazao povredu svojih prava obrane u okviru postupka preispitivanja koji je doveo do donošenja akata iz ožujka 2024.

79 Stoga valja u cijelosti odbiti treći tužbeni razlog, koji se temelji na povredi prava obrane i prava na djelotvornu sudsku zaštitu.

2. Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na pogreški u ocjeni

80 Tužitelj tvrdi da je Vijeće počinilo pogrešku u ocjeni time što je, donošenjem akata iz rujna 2023. i ožujka 2024., zadržalo njegovo ime na spornim popisima.

81 Vijeće osporava tužiteljevu argumentaciju.

a) Uvodne napomene

82 Najprije valja podsjetiti na to da, iako je točno da Vijeće ima određeno diskrecijsko pravo za utvrđivanje, od slučaja do slučaja, jesu li pravni kriteriji na kojima se temelje mjere ograničavanja o kojima je riječ ispunjeni u konkretnom slučaju, sudovi Unije ipak trebaju osigurati načelno cjelovit nadzor zakonitosti svih akata Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 15. studenoga 2023., OT/Vijeće, T-193/22, EU:T:2023:716, t. 121.).

83 Djelotvornost sudskog nadzora koju jamči članak 47. Povelje zahtijeva, među ostalim, da se sud Unije uvjeri u to da se odluka kojom su donesene ili zadržane mjere ograničavanja, a koja se osobno odnosi na osobu ili subjekt o kojem je riječ, temelji na dovoljno čvrstoj činjeničnoj osnovi. To podrazumijeva provjeru navedenih činjenica u obrazloženju koje podupire navedenu odluku, tako da sudski nadzor nije ograničen na utvrđenje apstraktne vjerojatnosti navedenih razloga, nego se odnosi na pitanje jesu li ti razlozi, ili barem jedan od njih ako ga se smatra dovoljnim kako bi podržao tu odluku, dokazani (vidjeti u tom smislu presude od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 119. i od 15. studenoga 2023., OT/Vijeće, T-193/22, EU:T:2023:716, t. 122.).

84 Takvu ocjenu treba provesti tako da se dokazi i podaci ne ispitaju odvojeno, nego u kontekstu u kojem su smješteni. Naime, Vijeće je ispunilo obvezu u pogledu tereta dokazivanja ako je sudu Unije predočilo skup dovoljno konkretnih, preciznih i dosljednih indicija na temelju kojih se može dokazati postojanje dovoljne veze između osobe ili subjekta koji podliježe mjeri zamrzavanja financijskih sredstava i režima ili općenito stanja protiv kojega se vodi borba (vidjeti presudu od 20. srpnja 2017., Badica i Kardiam/Vijeće, T-619/15, EU:T:2017:532, t. 99. i navedenu sudsku praksu; presuda od 15. studenoga 2023., OT/Vijeće, T-193/22, EU:T:2023:716, t. 124.).

85 Na nadležnom tijelu Unije je da u slučaju osporavanja dokaže osnovanost razloga iznesenih protiv osobe ili subjekta o kojima je riječ, a ne na njima samima da pruže negativan dokaz o neosnovanosti navedenih razloga. U tu svrhu nije potrebno da Vijeće podnese sudu Unije sve podatke i dokaze neodvojive od razloga navedenih u aktu čije se poništenje traži. Važno je da pruženi podaci ili dokazi potkrijepe razloge iznesene protiv osobe ili subjekta o kojima je riječ (presude od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 121. i 122. i od 28. studenoga 2013., Vijeće/Fulmen i Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, t. 66. i 67.; vidjeti i presudu od 15. studenoga 2023., OT/Vijeće, T-193/22, EU:T:2023:716, t. 123. i navedenu sudsku praksu).

86 U tom je slučaju na sudu Unije da provjeri točnost sadržaja navedenih činjenica u odnosu na te podatke ili dokaze te utvrdi njihovu dokaznu snagu ovisno o okolnostima u tom slučaju i s obzirom na eventualna podnesena očitovanja, osobito od osobe ili subjekta o kojima je riječ (vidjeti u tom smislu presudu od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 124.).

87 Kad je konkretnije riječ o nadzoru zakonitosti akata o zadržavanju imena osobe o kojoj je riječ na popisu osoba i subjekata na koje se odnose mjere ograničavanja, valja podsjetiti na to da su te mjere preventivne i po definiciji privremene prirode, te su uvijek valjane samo toliko dugo dok postoje činjenične i pravne okolnosti koje su dovele do njihova donošenja kao i dok postoji potreba njihova održavanja na snazi radi ostvarenja cilja s kojim su povezane. Stoga je prilikom povremenog preispitivanja tih mjera ograničavanja na Vijeću da dâ aktualnu ocjenu situacije i odredi koji je učinak takvih mjera kako bi utvrdilo jesu li se njima mogli postići ciljevi zadani prvotnim uvrštenjem imena dotičnih osoba i subjekata na sporni popis odnosno je li i dalje moguće izvesti isti zaključak u vezi s navedenim osobama i subjektima (vidjeti presudu od 27. travnja 2022., Ilunga Luyoyo/Vijeće, T-108/21, EU:T:2022:253, t. 55. i navedenu sudsku praksu; presuda od 26. listopada 2022., Ovsyannikov/Vijeće, T-714/20, neobjavljena, EU:T:2022:674, t. 67.).

88 Iz toga proizlazi da za opravdanje zadržavanja imena osobe na popisu osoba ili subjekata na koje se odnose mjere ograničavanja, Vijeću nije zabranjeno pozivanje na iste dokaze koji su opravdali prvotno uvrštenje, ponovno uvrštenje ili prethodno zadržavanje imena osobe o kojoj je riječ na navedenom popisu, pod uvjetom da su, s jedne strane, razlozi za uvrštenje neizmijenjeni i, s druge strane, da se kontekst nije promijenio na način da ti dokazi više nisu relevantni (vidjeti u tom smislu presudu od 23. rujna 2020., Kaddour/Vijeće, T-510/18, EU:T:2020:436, t. 99.). U tom pogledu promjena konteksta uključuje uzimanje u obzir, s jedne strane, situacije zemlje u pogledu koje je sustav mjera ograničavanja uspostavljen, kao i posebne situacije osobe o kojoj je riječ (presuda od 26. listopada 2022., Ovsyannikov/Vijeće, T-714/20, neobjavljena, EU:T:2022:674, t. 78.; vidjeti u tom smislu i presudu od 23. rujna 2020., Kaddour/Vijeće, T-510/18, EU:T:2020:436, t. 101.), i, s druge strane, svih relevantnih okolnosti te osobito nepostizanje ciljeva zadanih mjerama ograničavanja (presuda od 27. travnja 2022., Ilunga Luyoyo/Vijeće, T-108/21, EU:T:2022:253, t. 56.; vidjeti u tom smislu i po analogiji i presudu od 12. veljače 2020., Amisi Kumba/Vijeće, T-163/18, EU:T:2020:57, t. 82. do 84. i navedenu sudsku praksu).

89 Upravo s obzirom na ta načela valja ispitati je li Vijeće donošenjem akata iz rujna 2023. i zatim donošenjem akata iz ožujka 2024. počinilo pogrešku u ocjeni time što je tužiteljevo ime odlučilo zadržati na spornim popisima.

90 U tom pogledu, iz teksta pobijanih akata proizlazi da je tužiteljevo ime zadržano na spornim popisima na temelju kriterija materijalne ili financijske potpore ruskim donositeljima odluka koji su odgovorni za pripojenje Krima ili destabilizaciju Ukrajine (članak 2. stavak 1. točka (d) Odluke 2014/145, kako je izmijenjena (u daljnjem tekstu: kriterij (d)). Uvršteno je i na temelju prvog i trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g).

91 Opći sud smatra prikladnim ispitati, najprije, je li Vijeće počinilo pogrešku u ocjeni time što je tužiteljevo ime zadržalo na temelju prvog i trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g).

b) Akti iz rujna 2023.

92 Svojom argumentacijom kojom nastoji osporiti zakonitost akata iz rujna 2023. tužitelj tvrdi da dokazi koje je istaknulo Vijeće nisu pouzdani i da je njegovo ime pogrešno zadržano na spornim popisima na temelju prvog i trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g).

1) Pouzdanost dokaza

93 Tužitelj tvrdi da je velik dio izvora koje je upotrijebilo Vijeće osrednje kvalitete i konkretno osporava pouzdanost određenih dokaza.

94 Vijeće osporava tužiteljevu argumentaciju.

95 U tom pogledu, valja podsjetiti na to da je, prema ustaljenoj sudskoj praksi, aktivnost suda Unije uređena načelom slobodne ocjene dokaza te da je jedini kriterij ocjene vrijednosti podnesenih dokaza u njihovoj vjerodostojnosti. U tom pogledu, kako bi se ocijenila dokazna snaga neke isprave, treba provjeriti vjerodostojnost podataka koji se u njoj nalaze i uzeti u obzir, osobito, tko je izdao ispravu, okolnosti njezina nastanka i tko je njezin adresat te razmotriti doima li se ona sadržajno smislenom i pouzdanom (vidjeti presude od 31. svibnja 2018., Kaddour/Vijeće, T-461/16, EU:T:2018:316, t. 107. i navedenu sudsku praksu i od 12. veljače 2020., Amisi Kumba/Vijeće, T-163/18, EU:T:2020:57, t. 95. (neobjavljena) i navedenu sudsku praksu).

96 Ako u trećim zemljama ne postoje istražne ovlasti, ocjena tijela Unije treba u stvari biti zasnovana na izvorima informacija dostupnima javnosti, izvješćima, člancima iz tiska, izvješćima tajnih službi ili drugim sličnim izvorima informacija (presude od 14. ožujka 2018., Kim i dr./Vijeće i Komisija, T-533/15 i T-264/16, EU:T:2018:138, t. 107. i od 1. lipnja 2022., Prigožin/Vijeće, T-723/20, neobjavljena, EU:T:2022:317, t. 59.).

97 Nadalje, važno je napomenuti da situacija oružanog sukoba u koju su uključene Ruska Federacija i Ukrajina u praksi posebno otežava pristup određenim izvorima, izričito navođenje primarnog izvora određenih informacija, kao i eventualno prikupljanje svjedočanstava osoba koje bi pristale otkriti svoje identitete. Poteškoće koje nastaju stoga mogu doprinijeti sprečavanju pružanja preciznih dokaza i objektivnih informacija (vidjeti u tom smislu presudu od 15. studenoga 2023., OT/Vijeće, T-193/22, EU:T:2023:716, t. 116. i navedenu sudsku praksu).

98 U ovom se slučaju, kako bi opravdalo zadržavanje uvrštenja tužiteljeva imena na sporne popise na temelju prvog i trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g), Vijeće oslonilo na elemente iz spisa WK 3073/2022 INIT od 12. ožujka 2022., osobito na članak naslovljen „Why Mueller named a Russian Oligarch in Court”, objavljen 6. travnja 2018. na internetskoj stranici The Dailly Beast (dokument br. 1).

99 Vijeće se oslonilo i na elemente iz spisa WK 17621/2022 INIT kako bi opravdalo zadržavanje tužiteljeva imena na spornim popisima na temelju prvog i trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g), odnosno na internetsku stranicu „Putin’s list” koja se odnosi na tužitelja, pregledanu 23. studenoga 2022. (dokument br. 2).

100 Kako bi potkrijepilo obrazloženje zadržavanja tužiteljeva imena na spornim popisima na temelju prvog i trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g), Vijeće je uzelo u obzir i određene elemente iz spisa WK 10524/2023 REV 1 od 10. kolovoza 2023., odnosno:

– predstavljanje društva AlfaStrakhovanie objavljeno na njegovoj internetskoj stranici, pregledanoj 25. svibnja 2023. (dokument br. 2);

– članak naslovljen „AlfaStrakhovanie ruled out the sale of business to third-party buyers”, objavljen 4. svibnja 2023. na internetskoj stranici Radio Libertyja (dokument br. 9);

– predstavljanje dioničarâ društva X5 Retail Group objavljeno na njegovoj internetskoj stranici, pregledanoj 1. lipnja 2023. (dokument br. 10);

– stranicu Rupepovih internetskih stranica koja se odnosi na tužiteljeve poslovne odnose, pregledanu 12. lipnja 2023. (dokument br. 17);

– članak naslovljen „AlfaStrakhovanie confirmed the change of ownership of the company”, objavljen 4. svibnja 2023. na internetskoj stranici Vedomostija (dokument br. 19);

– članak naslovljen „Fridman’s Alfa Group to exit all Russian assets”, objavljen 5. svibnja 2023. na internetskoj stranici bne IntelliNewsa (dokument br. 20).

101 Kako bi opravdalo zadržavanje tužiteljeva imena na spornim popisima na temelju prvog i trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g), Vijeće je uzelo u obzir i elemente iz spisa WK 10555/2023 INIT od 14. kolovoza 2023., odnosno:

– dopis središnje banke Ukrajine od 5. lipnja 2023., upućen Europskoj komisiji, koji se odnosi na zabrinutost Ukrajine u pogledu pokušaja zaobilaženja sankcija (dokument br. 1);

– priopćenje za medije središnje banke Ukrajine koje se odnosi na društvo Sense Bank, objavljeno 20. srpnja 2023. (dokument br. 2).

102 Najprije valja istaknuti da je tužitelj na raspravi odustao od svoje argumentacije o nedovoljnoj pouzdanosti izvora informacija TAdivser.

103 Usto, kad je riječ o argumentaciji kojom tužitelj na temelju članka koji je objavio Politico, priloženog tužbi, tvrdi da je vrlo velik dio izvora koje je upotrijebilo Vijeće osrednje kvalitete, valja istaknuti da se tim člankom ne dovode sustavno u pitanje svi elementi iz spisa s dokazima koje je pripremila Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD), nego se samo ističu pitanja o pouzdanosti određenih izvora informacija, kao što su društveni mediji, blogovi ili informacije dobivene upotrebom umjetne inteligencije.

104 Međutim, valja utvrditi da se u članku o kojem je riječ ne upućuje na spise s dokazima na koje se Vijeće poziva u ovom predmetu i da tužitelj i dalje nije dokazao da dokazi navedeni u točkama 98. do 101. potječu iz izvorâ čija se pouzdanost dovodi u pitanje tim člankom.

105 Kad je riječ o tužiteljevoj argumentaciji prema kojoj informacije koje se na njega odnose, a koje su navedene u dokumentima br. 19 i 20 iz spisa s dokazima WK 10524/2023 REV 1, u biti nisu pouzdane jer se temelje na anonimnim izvorima, valja istaknuti da su ti dokumenti članci iz medija Vedomosti i bne IntelliNews, koji su specijalizirani za područje gospodarstva te se

oslanjaju na činjenice navedene u BBC-jevu članku o izjavama člana upravnog odbora društva ABH Holdings o potrebi premještanja imovine tog društva, kao i na anonimne izvore. Međutim, sama činjenica da određene informacije iz tih dokumenata potječu iz anonimnih novinarskih izvora ne znači da one nisu pouzdane. Naime, s obzirom na to da je riječ o internim izvorima poduzetnika na koje se odnose istrage tih medija specijaliziranih za područje gospodarstva, kad bi se zahtijevalo da novinari sustavno javnosti otkrivaju identitet svojih izvora, to bi moglo biti protivno zaštiti novinarskih izvora.

106 Kad je riječ o tužiteljevoj argumentaciji kojom se nastoji osporiti pouzdanost dokumenta br. 1 iz spisa s dokazima WK 5142/2023 ADD 1 koji se odnosi na dokaze o poslovnom okruženju i gospodarstvu Rusije, odnosno na anketu objavljenu na internetskoj stranici „Proekt”, treba je odbiti kao bespredmetnu jer se Vijeće nije oslonilo na taj dokument kako bi opravdalo zadržavanje tužiteljeva imena na spornim popisima na temelju prvog i trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g).

107 S obzirom na prethodno navedeno, uzimajući u obzir kontekst situacije u Ruskoj Federaciji i nepostojanje istražnih ovlasti Vijeća u trećim zemljama (vidjeti točke 96. i 97. ove presude), tužitelj nije podnio elemente kojima bi se mogla dovesti u pitanje dokazna vrijednost dokumenata iz spisâ s dokazima navedenih u točkama 98. do 101. ove presude.

2) Primjena prvog i trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g) na tužitelja

108 Tužitelj tvrdi da je Vijeće pogrešno zadržalo njegovo ime na spornim popisima na temelju prvog i trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g).

109 Na prvom mjestu, tužitelj tvrdi da je Vijeće počinilo pogrešku u ocjeni time što ga je smatralo većinskim dioničarom konzorcija Alfa Group, koji uključuje društva Alfa Bank, Alfrastrakhovanie i X5 Retail Group.

110 Najprije, tužitelj smatra da konzorcij Alfa Group nema pravnu strukturu ni pravnu osobnost. Nadalje, tvrdi da je podnio dokaze o prodaji svojih udjela, s jedne strane, u društvu ABH Holdings koje je vlasnik društava Alfa Bank Russia, Alfa Bank Ukraine i AlfaStrakhovanie te, s druge strane, u društvu CTF Holdings koje je vlasnik društava A1, X5 Retail Group i IDS Borjomi. Prema njegovu mišljenju, Vijeće ne može tvrditi da nije prodao svoje udjele osobi [povjerljivo] [1].

111 Usto, tužitelj tvrdi da je prodaja njegovih udjela u društvu CTF Holdings valjano dokazana izvatkom iz registra stvarnih vlasnika tog društva.

112 Osim toga, tužitelj prigovara Vijeću da je odbilo dokaznu vrijednost dokumenata podnesenih radi dokazivanja prodaje udjela, pri čemu se poziva na nepotkrijepljenu činjenicu prema kojoj je s kupcem njegovih udjela, odnosno osobom [povjerljivo], potpisan tajni ugovor. Stoga smatra da Vijeće od njega zahtijeva da podnese negativan dokaz o prodaji svojih udjela o kojima je riječ.

113 Nadalje, tužitelj osporava argumentaciju Vijeća prema kojoj on ima kontrolu nad društvom AlfaStrakhovanie jer su informacije kojima Vijeće raspolaže hipotetske.

[1] Povjerljivi podaci su izostavljeni.

114 Na drugom mjestu, tužitelj u biti tvrdi da je jedina poslovna osoba čije je ime uvršteno na sporne popise a da se nisu uzele u obzir prošle ili trenutačne izvršne funkcije. U tom pogledu smatra da je Vijeće trebalo uzeti u obzir činjenicu da tijekom deset godina koje su prethodile prvotnom uvrštenju njegova imena na navedene popise nije obnašao izvršnu funkciju.

115 Na trećem mjestu, tužitelj naglašava da ne obavlja gospodarsku djelatnost u jednom ili više sektora koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije i stoga smatra da ga se ne može smatrati vodećom poslovnom osobom u Rusiji. Prema njegovu mišljenju, iz sudske prakse koja se odnosi na porez na dodanu vrijednost (PDV), kao i iz novije sudske prakse koja se odnosi na mjere ograničavanja donesene u kontekstu invazije na Ukrajinu proizlazi da Vijeće na temelju pukog držanja dionica ne može opravdano smatrati da on obavlja djelatnost u gospodarskom sektoru.

116 Na četvrtom mjestu, tužitelj tvrdi da se na njega ne primjenjuje pretpostavka međuovisnosti između vodećih poslovnih osoba i ruske vlade koja se navodi u odredbama članka 2. stavka 1. točke (g) Odluke 2014/145, kako je izmijenjena. Smatra da ga se ne navodi u dokumentima iz spisa WK 5142/2023 INIT i WK 5142/2023 ADD1 koji sadržavaju informacije o poslovnom okruženju i gospodarstvu Rusije i da određeni dokumenti koji se odnose na poduzetnike konzorcija Alfa Group dokazuju da društvo Alfa Bank nije dio uskog kruga vodećih gospodarskih subjekata koji su bliski V. Putinu. Smatra da ni on ni društva navedenog konzorcija niti njegovi partneri ne pripadaju nijednoj kategoriji međusobno ovisnih poslovnih osoba, nisu prijatelji V. Putina povezani s KGB-om ili mrežom V. Putina u Sankt-Peterburgu (Rusija), ne djeluju u sektorima pod kontrolom države i ne ostvaruju koristi od postupaka javne nabave, poreznih pogodnosti ili posebnog tretmana. Isto tako, prema njegovu mišljenju, nijedan od poduzetnika tog konzorcija nije u svojem upravnom odboru imao ministra ruske vlade ni osobnog povjerenika.

117 Na petom mjestu, tužitelj je na raspravi tvrdio da društvo Rosvodokanal ne osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije jer to društvo čini tek 25 do 30 % privatnog sektora vodoopskrbe i pročišćavanja otpadnih voda u Rusiji, koji pak čini tek 10 % tog cijelog sektora.

118 Vijeće osporava tužiteljevu argumentaciju.

119 Kad je riječ o općem kontekstu povezanom sa situacijom u Ukrajini, valja utvrditi da je na dan donošenja akata iz rujna 2023. situacija u Ukrajini i dalje bila ozbiljna. Isto tako, mjere ograničavanja i dalje su bile opravdane s obzirom na cilj koji se želi postići, odnosno izvršavanje najvećeg pritiska na rusku vlast kako bi okončale svoja djelovanja i svoje politike destabiliziranja Ukrajine, kao i vojnu agresiju prema toj zemlji, te povećavanje troškova djelovanja Ruske Federacije usmjerenog na podrivanje teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Ukrajine.

120 Valja istaknuti da se kriterij (g) prije njegove izmjene odnosio samo na „vodeć[e] poslovn[e] osob[e] uključen[e] u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije”. Učinak izmjene tog kriterija Odlukom 2023/1094 bio je proširenje opsega tog kriterija na „vodeć[e] poslovn[e] osob[e] koje djeluju u Rusiji” (prvi dio izmijenjenog kriterija (g)) i na „poslovn[e] osob[e] uključen[e] u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije” (treći dio izmijenjenog kriterija (g)).

121 Na prvom mjestu, kad je riječ o prvom dijelu izmijenjenog kriterija (g), valja istaknuti da se pojam „vodeće poslovne osobe” odnosi na važnost poslovnih osoba s obzirom na, ovisno o slučaju, njihov profesionalni status, važnost njihovih gospodarskih djelatnosti, opseg njihova vlasništva kapitalnih

udjela ili njihove funkcije unutar jednog ili više poduzetnika u kojima obavljaju te djelatnosti (vidjeti u tom smislu presudu od 15. studenoga 2023., OT/Vijeće, T-193/22, EU:T:2023:716, t. 143.).

122 Iz prvog dijela izmijenjenog kriterija (g) proizlazi da je jedini cilj izmjene prvotnog kriterija (g) bio proširiti područje primjene mjera ograničavanja kako bi se primjenjivale na sve vodeće poslovne osobe koje djeluju u Rusiji, uključujući one koje nisu uključene u gospodarski sektor koji osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije.

123 Razlozi za proširenje kriterija predviđenog u članku 2. stavku 1. točki (g) Odluke 2014/145, kako je izmijenjena Odlukom 2022/329, izneseni su u uvodnoj izjavi 4. Odluke 2023/1094. Naime, u toj se uvodnoj izjavi opisuje funkcioniranje ruskog gospodarstva koje obilježava postojanje odnosa međuovisnosti između vodećih poslovnih osoba koje djeluju u Rusiji i Vlade Ruske Federacije. Tako Vijeće primjenom mjera na te poslovne osobe želi iskoristiti utjecaj koji ta kategorija osoba može imati na ruski režim, na način da ih potakne da izvrše pritisak na tu vladu kako bi promijenila svoju politiku prema Ukrajini.

124 Za primjenu prvog dijela izmijenjenog kriterija (g) na pojedinačnu situaciju svake osobe čije je ime uvršteno na sporne popise Vijeće treba dokazati, s jedne strane, da se fizička osoba može kvalificirati kao „vodeća poslovna osoba” u smislu navedenom u točki 121. ove presude i, s druge strane, da ta fizička osoba djeluje u Rusiji. U tom pogledu valja naglasiti da je sama okolnost pripadanja kategoriji vodećih poslovnih osoba koje djeluju u Rusiji dovoljna da opravda donošenje potrebnih mjera ograničavanja na temelju navedenog dijela, a da nije nužno dokazati vezu između svojstva vodeće poslovne osobe i ruskog režima niti između svojstva vodeće poslovne osobe i potpore tom režimu ili koristi koja se ostvaruje od njega (vidjeti po analogiji presudu od 9. srpnja 2020., Haswani/Vijeće, C-241/19 P, EU:C:2020:545, t. 66. i rješenje od 6. rujna 2022., Haikal/Vijeće, C-113/21 P, neobjavljeno, EU:C:2022:640, t. 41.).

125 U ovom slučaju, kad je riječ o tužiteljevoj osobnoj situaciji, iz razlogâ za uvrštenje proizlazi da ga se smatra jednim od najvećih dioničara konzorcija Alfa Group.

126 U skladu s informacijama koje su osobito navedene u dokumentu br. 1 iz spisa WK 3073/2022 INIT, tužitelj je suosnivač konzorcija Alfa Group, velike privatne industrijske i financijske ruske grupacije s interesima u različitim gospodarskim sektorima.

127 Također valja istaknuti da se u predstavljanju konzorcija Alfa Group koje je društvo Alfa Bank Ukraine iznijelo u lipnju 2019. i koje je priloženo u Prilogu B.2 odgovoru na tužbu navode društva navedenog konzorcija, među kojima se osobito nalaze društva ABH Holdings, AlfaStrakhovanie, X5 Retail Group i A1, te da ono potkrepljuje informacije iz dokumenta br. 2 iz spisa WK 17621/2022 INIT (presuda od 11. rujna 2024., OT/Vijeće, T-286/23, neobjavljena, u žalbenom postupku, EU:T:2024:606, t. 94.). Te informacije potvrđene su i dokumentom br. 2 iz spisa WK 10524/2023 REV 1, u kojem se navodi da taj konzorcij na dan 26. svibnja 2023. obuhvaća, među ostalim, društva Alfa Bank, AlfaStrakhovanie, Rosvodokanal, X5 Retail Group i A1.

128 Usto, među strankama nije sporno, a tako proizlazi i iz dokumenata br. 9 i 19 iz spisa WK 10524/2023 REV 1, da društvo ABH Holdings, sa sjedištem u Luksemburgu, neizravno drži, s jedne strane, društvo Alfa Bank Russia, osobito posredstvom društva ABH Financial sa sjedištem u Cipru i društva AB Holding sa sjedištem u Rusiji te, s druge strane, društvo AlfaStrakhovanie, osobito posredstvom društva AlfaStrakhovanie Holdings sa sjedištem u Cipru i društva

Yuns-Holdings sa sjedištem u Rusiji. Valja istaknuti da, kao što to osobito proizlazi iz dokumenta br. 17 iz spisa WK 10524/2023 REV 1, tužitelj ne osporava da je držao 16,3239 % udjela u društvu ABH Holdings.

129 Usto, iz dokumenta br. 10 iz spisa WK 10524/2023 REV 1 proizlazi da 47,86 % udjela u društvu X5 Retail Group drži društvo CTF Holdings sa sjedištem u Luksemburgu, što tužitelj ne osporava. Isto tako, na raspravi među strankama nije bilo sporno da je potonje društvo također bilo neizravni vlasnik društva A1 posredstvom društava sa sjedištem u Cipru i Rusiji. Naime, iz navedenog spisa proizlazi da je društvo CTF Holdings neizravan vlasnik društva A1 posredstvom društva A1 Investment Holding sa sjedištem u Luksemburgu, društva A1 Capital sa sjedištem u Cipru i društva Management Company Group A1 sa sjedištem u Rusiji. Valja utvrditi da tužitelj ne osporava da je jedan od osnivača društva CTF Holdings, kao što to proizlazi iz dokumenta br. 2 iz spisa s dokazima WK 17621/2022 INIT, kao ni da je imao udjele u tom društvu sa sjedištem u Luksemburgu. Tužitelj je na raspravi osporavao tvrdnju Vijeća prema kojoj je držao 11 % udjela u navedenom društvu posredstvom društva Intertrust Trustees, ali je priznao, kao što to proizlazi iz Priloga C12 replici, da je držao otprilike [povjerljivo] % kapitala društva CTF Holdings.

130 Stoga Vijeće smatra da je tužitelj zbog svojih udjela u društvima ABH Holdings i CTF Holdings jedan od najvećih dioničara konzorcija Alfa Group.

131 Tužitelj prigovara Vijeću, s jedne strane, da nije uzelo u obzir činjenicu da je u ožujku 2022. prodao svoje udjele u društvima ABH Holdings i CTF Holdings i, s druge strane, da prebacuje teret dokazivanja time što zahtijeva podnošenje dodatnih dokaza o tome da ne postoji nikakvo vlasništvo kapitalnih udjela u konzorciju Alfa Group.

132 Stoga valja provjeriti, s jedne strane, prebacuje li Vijeće neopravdano teret dokazivanja time što zahtijeva da tužitelj podnese dokaze o prodaji svojeg vlasništva kapitalnih udjela i, s druge strane, s obzirom na elemente koje je podnio tužitelj, je li Vijeće počinilo pogrešku u ocjeni time što je smatralo da je on i dalje jedan od najvećih dioničara konzorcija Alfa Group.

133 Kad je riječ o tužiteljevu argumentu koji se odnosi na prebacivanje tereta dokazivanja, točno je, kao što se na to podsjeća u točki 85. ove presude, da je Vijeće dužno dokazati osnovanost razloga iznesenih protiv osobe ili subjekta čije je ime uvršteno na sporne popise. Međutim, ako osoba na koju se odnose mjere ograničavanja, kao što je tužitelj, tvrdi da se njegova osobna situacija promijenila u odnosu na činjenice koje je utvrdilo Vijeće, ona je dužna podnijeti dokaze o stvarnom nastanku te promjene i stoga o postojanju pogreške u ocjeni tih elemenata koju je počinilo Vijeće.

134 Vijeće je u ovom predmetu, kao što to proizlazi iz točaka 126. do 130. ove presude, raspolagalo skupom indicija koje dokazuju da je tužitelj jedan od najvećih dioničara konzorcija Alfa Group zbog njegova vlasništva kapitalnih udjela u nekoliko društava tog konzorcija, osobito posredstvom društava BH Holdings i CTF Holdings. Stoga je tužitelj dužan dokazati da je stvarno prodao svoje udjele u navedenim društvima i da se stvarno odrekao svojih povlastica kao dioničar navedenih društava i subjekata povezanih s njima. Takav zahtjev ne predstavlja prebacivanje tereta dokazivanja jer je tužitelj taj koji se poziva na promjenu svoje osobne situacije koju treba dokazati, odnosno na prodaju svojih udjela u društvima konzorcija Alfa Group (vidjeti po analogiji presude od 11. rujna 2019., HX/Vijeće, C-540/18 P, neobjavljenu, EU:C:2019:707, t. 50. i od 27. lipnja 2024., Servier i dr./Komisija, C-201/19 P, EU:C:2024:552, t. 124.). Naime, s obzirom na to da su dokazi o postupcima, načinima i uvjetima prodaje udjela u društvima dokumenti kojima ni Vijeće ni države

članice nemaju pristup, tužitelj je stoga u najboljem položaju da podnese takve dokaze kako bi potkrijepio promjenu svoje osobne situacije (vidjeti po analogiji presudu od 11. rujna 2024., Timchenko i Timchenko/Vijeće, T-644/22, u žalbenom postupku, EU:T:2024:621, t. 64.).

135 U ovom slučaju, prema tužiteljevim tvrdnjama, njegovi udjeli od otprilike 16 % u društvu ABH Holdings i otprilike [povjerljivo] % u društvu CTF Holdings preneseni su navodnom preuzimatelju 14. ožujka 2022., odnosno dan prije uvrštenja njegova imena na sporne popise. Usto, kao što to ističe tužitelj, navodni preuzimatelj navedenih udjela također je u isto vrijeme stekao otprilike [povjerljivo] % udjela u društvu ABH Holdings i otprilike [povjerljivo] % udjela u društvu CTF Holdings koje je držao drugi dioničar. Stoga je isti preuzimatelj, osoba [povjerljivo], istodobno stekao ne samo otprilike 36 % udjela u društvu ABH Holdings, nego i otprilike 54 % udjela u društvu CTF Holdings. S obzirom na imovinu kojom raspolažu društvo ABH Holdings, odnosno društva Alfa Bank Russia i AlfaStrakhovanie, te društvo CTF Holdings, odnosno društvo za opskrbu X5 Retail Group i rusko investicijsko društvo A1, tužitelj je na raspravi potvrdio da se navodne prodaje odnose na velike financijske iznose.

136 Stoga, u posebnim okolnostima ovog predmeta i s obzirom na to da se tužitelj poziva, među ostalim, na promjenu svoje osobne situacije koja je nastala dan prije uvrštenja njegova imena na sporne popise, on je dužan podnijeti dokaze o tome da su navodne prodaje prije navedenog uvrštenja predstavljale stvaran prijenos vlasništva nad njegovim udjelima na preuzimatelja kojeg se može identificirati i koji je neovisan o prenositelju. Stoga na temelju dokazâ o prijenosima udjela koje je tužitelj držao u društvima ABH Holdings i CTF Holdings u korist navodnog preuzimatelja treba moći utvrditi usklađenost prodaje s odredbama prava Unije koje se odnose na mjere ograničavanja, što u ovom slučaju znači da treba dokazati da su prijenosi udjela stvarno izvršeni, u skladu s nacionalnim pravom i primjenjivim statutarnim odredbama, prije nego što su u odnosu na tužitelja stupile na snagu mjere zamrzavanja financijskih sredstava. Stoga, u ovom slučaju, dokazi o stvarnim prijenosima udjela u tim dvama holding društvima osobito trebaju obuhvaćati akte o prodaji navedenih udjela, relevantne odredbe primjenjivog nacionalnog prava i statutarne odredbe holding društava o kojima je riječ.

137 Usto, kako bi dokazao da se stvarno odrekao svojih povlastica kao dioničar, tužitelj je bio dužan predočiti dokaze o uvjetima, načinima i ugovornim stranama navodnih prodaja i osobito o prodajnoj cijeni navedenih udjela. Suprotno onomu što je tužitelj tvrdio na raspravi, takvi dokazi o prodajnoj cijeni nužni su kako bi se ocijenilo znače li navodne prodaje njegovih udjela stvarno odricanje od njegovih povlastica kao dioničara društava ABH Holdings i CTF Holdings. Naime, u slučaju kad bi prenositelj prodao svoje udjele po cijeni koja je očito niža od vrijednosti imovine koja je predmet prodaje, takva se prodaja ne bi mogla smatrati izvršenom u korist neovisne treće strane (vidjeti u tom smislu presudu od 20. rujna 2023., Mordashov/Vijeće, T-248/22, neobjavljenu, EU:T:2023:573, t. 101.) s obzirom na to da bi u takvim uvjetima prenositelj, zahvaljujući pogodnosti koju bi takva cijena predstavljala za preuzimatelja, mogao i dalje preko preuzimatelja utjecati na poslovanje društva čiji su udjeli prodani, što bi moglo dovesti u pitanje vjerodostojnost takve prodaje (vidjeti u tom smislu presudu od 5. ožujka 2025., Ponomarenko/Vijeće, T-249/22, neobjavljenu, u žalbenom postupku, EU:T:2025:202, t. 130.). Stoga su podneseni dokazi u ovom slučaju trebali sadržavati i naznake o cijeni po kojoj su udjeli prodani i o načinima njihova plaćanja.

138 Valja naglasiti da, u okolnostima ovog predmeta, podnošenje dokaza navedenih u točkama 136. i 137. ove presude ne može predstavljati prekomjeran teret ni neopravdano otkrivanje povjerljivih podataka. Naime, tužitelj je u najboljem položaju da podnese dokaze o stvarnom prijenosu svojih udjela u društvima ABH Holdings i CTF Holdings, kao i o stvarnom odricanju od svojih povlastica kao dioničara tih društava i subjekata povezanih s njima (vidjeti točku 134. ove presude).

139 Osim toga, u okolnostima kao što su one u ovom predmetu, a koje obilježavaju znatni prijenosi udjela koji su navodno izvršeni dan prije stupanja na snagu mjera zamrzavanja financijskih sredstava koje se odnose na tužitelja (vidjeti točku 135. ove presude), kao i upotreba pravnih aranžmana u koje su uključena društva sa sjedištem u nekoliko država (vidjeti točke 128. i 129. ove presude), učinkovitost i djelotvornost mjera ograničavanja mogle bi se dovesti u pitanje kad bi se navodne prodaje udjela u društvima uzele u obzir bez elemenata koji dokazuju njihovo stvarno izvršenje.

140 Kad je riječ o dokazima podnesenima u okviru ove tužbe, valja ispitati jesu li dostatni da se dokaže da je tužitelj stvarno prenio svoje udjele u društvima ABH Holdings i CTF Holdings i da se stvarno odrekao svojih povlastica kao dioničar navedenih društava i subjekata povezanih s njima te stoga da je Vijeće počinilo pogrešku u ocjeni time što je smatralo da je i dalje jedan od glavnih dioničara konzorcija Alfa Group.

141 Kao prvo, kad je riječ o navodnoj prodaji udjela u društvu CTF Holdings osobi [povjerljivo], tužitelj tvrdi da je ona izvršena dan prije uvrštenja njegova imena na sporne popise, odnosno 14. ožujka 2022.

142 Kao što to proizlazi iz točke 136. ove presude, tužitelj je ipak dužan podnijeti, među ostalim, dokaze o tome da je prijenos o kojem je riječ izvršen u skladu s odredbama prava Unije koje se odnose na mjere ograničavanja.

143 U skladu s člankom 2. Odluke 2022/429 i člankom 2. Provedbene uredbe 2022/427, mjere ograničavanja u odnosu na tužitelja stupile su na snagu na dan objave tih akata u Službenom listu Europske unije, odnosno 15. ožujka 2022., odnosno dan nakon navodne prodaje tužiteljevih udjela u društvu CTF Holdings.

144 U tom pogledu valja istaknuti da se člankom 2. stavkom 1. Uredbe br. 269/2014 određuje, među ostalim, da se zamrzavaju sva sredstva i gospodarski izvori koji pripadaju fizičkim ili pravnim osobama, subjektima ili tijelima uvrštenima na sporne popise, kao i sva sredstva i gospodarski izvori koji su u njihovu vlasništvu odnosno posjedu ili pod njihovim nadzorom. U skladu s člankom 1. točkom (f) te uredbe pojam „zamrzavanje sredstava” definira se kao „sprečavanje svakog premještaja, prijenosa, izmjene ili upotrebe sredstava, pristupa sredstvima ili poslovanja sa sredstvima na bilo koji način koji bi za posljedicu imao bilo kakvu promjenu njihova opsega, iznosa, lokacije, vlasništva, posjedovanja, karaktera, odredišta ili drugu promjenu kojom bi se omogućila uporaba sredstava, uključujući upravljanje portfeljem”. U skladu s člankom 1. točkom (g) navedene uredbe pojam „sredstva” definira se kao financijska sredstva i povlastice bilo koje vrste koji uključuju, među ostalim, kao što to proizlazi iz podtočke iii. te odredbe, vrijednosne papire i dužničke instrumente kojima se trguje javno ili privatno, uključujući udjele i dionice, potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima, obveznice, mjenice, jamstva, zadužnice i ugovore o izvedenim financijskim instrumentima.

145 Tako su u ovom slučaju od 15. ožujka 2022. zamrznuta sva financijska sredstva u vlasništvu, posjedu ili pod kontrolom tužitelja na području Unije, uključujući njegove udjele u društvima koje je držao u Uniji, koji više nisu mogli biti predmet nikakvog premještaja, prijenosa, izmjene, upotrebe ili pristupa koji bi za posljedicu imali, među ostalim, promjenu njihova vlasništva, posjedovanja ili drugu promjenu kojom bi se omogućila njihova uporaba. Stoga se navedeni udjeli koje drži tužitelj mogu odmrznuti samo tako da se njegovo ime ukloni sa spornih popisa ili da nadležna tijela odobre jedno od odstupanja predviđenih Uredbom br. 269/2014.

146 Kako bi dokazao da je prodao svoje udjele u društvu CTF Holdings, tužitelj je podnio tri dokumenta.

147 Najprije, kad je riječ o dokumentu koji je podnesen kao izvadak iz registra dioničara društva CTF Holdings (Prilog A.27 tužbi), tužitelj navodi broj dionica koje je 16. svibnja 2023. u apsolutnoj vrijednosti posjedovalo svako od dvaju društava sa sjedištem u Cipru koja su navedena u tom dokumentu, pri čemu ne navodi nikakve druge podatke. Međutim, dovoljno je utvrditi, a da pritom nije potrebno odlučiti o dokaznoj snazi tog dokumenta, da se na temelju njega ne može dokazati da je prodaja tužiteljevih udjela u društvu CTF Holdings izvršena prije 15. ožujka 2022.

148 Nadalje, tužitelj podnosi izjavu o vlasništvu nad društvom sa sjedištem u Lihtenštajnu koja potvrđuje, prema njegovu mišljenju, da je 18. siječnja 2022. on bio njegov krajnji vlasnik i dioničar (Prilog C.10 replici). Međutim, dovoljno je utvrditi, a da pritom nije potrebno odlučiti o dokaznoj snazi tog dokumenta, da ta izjava nije relevantna za dokazivanje prijenosa vlasništva nad njegovim udjelima u društvu CTF Holdings prije 15. ožujka 2022. Naime, u navedenoj izjavi od 18. siječnja 2022. samo se navodi da je tužitelj bio krajnji vlasnik tog društva sa sjedištem u Lihtenštajnu prije navodne promjene vlasništva u navedenom društvu.

149 Naposljetku, tužitelj podnosi izvadak iz registra stvarnih vlasnika društva CTF Holdings koji je izdao Luxembourg Business Register (Prilog C.11 replici) i u kojem se doista navodi da sve udjele u kapitalu navedenog društva neizravno drže osobe [povjerljivo] i [povjerljivo].

150 Međutim, valja istaknuti da izvadak o kojem je riječ ne sadržava nijednu naznaku o datumu na koji su tužiteljevi udjeli u društvu CTF Holdings preneseni na osobu [povjerljivo] ni o uvjetima tog prijenosa. Stoga se na temelju informacija o stvarnim vlasnicima koje se u njemu nalaze ne može utvrditi da je tužitelj stvarno prenio vlasništvo nad navedenim udjelima prije nego što su stupile na snagu mjere ograničavanja koje su u odnosu na njega donesene 15. ožujka 2022.

151 Kad ga je Opći sud na raspravi pitao o činjenici da se u izvatku o kojem je riječ ne navodi datum stvarnog prijenosa njegovih udjela u društvu CTF Holdings i da se u navedenom izvatku navodi da su informacije izmijenjene 25. travnja 2023., odnosno više od jedne godine nakon stupanja na snagu zamrzavanja njegovih financijskih sredstava 15. ožujka 2022., tužitelj je tvrdio da taj izvadak potvrđuje da je prijenos navedenih udjela izvršen prije potonjeg datuma jer je upravitelj registra izvršio provjeru prijavljenih informacija. Međutim, s obzirom na to da tu tvrdnju nije potkrijepio dokazom, osobito na temelju nacionalnog propisa primjenjivog na taj registar, da je navedeni upravitelj dužan sustavno provjeravati izjave koje mu se podnose, valja smatrati da se na temelju izvatka o kojem je riječ ne može dokazati da su ti udjeli stvarno prodani prije tog datuma.

152 Stoga valja utvrditi da se na temelju elemenata koje je podnio tužitelj ne može dokazati da je svoje udjele u društvu CTF Holdings stvarno prenio prije nego što su 15. ožujka 2022. stupile na snagu mjere ograničavanja donesene u odnosu na njega.

153 Nadalje, valja istaknuti da, s obzirom na kratak vremenski razmak između navodne prodaje i datuma uvrštenja tužiteljeva imena na sporne popise, podnošenje kupoprodajnog ugovora sklopljenog prije 15. ožujka 2022. samo po sebi ne može biti dovoljno da se dokaže da je vlasništvo nad tužiteljevim udjelima u društvu CTF Holdings stvarno preneseno prije nego što su stupile na snagu mjere zamrzavanja financijskih sredstava koje se na njega odnose. S jedne strane, kako bi se smatralo da je prijenos vlasništva bio stvaran i u skladu s pravom Unije, treba dokazati da je taj prijenos dovršen prije stupanja na snagu navedenih mjera u skladu s pravilima nacionalnog prava i primjenjivim statutarnim odredbama. S druge strane, s obzirom na to da je tužitelj na raspravi priznao da još uvijek nije primio uplatu iznosa za navedene udjele, mora dokazati i da ugovorne odredbe kojima se uređuje prodaja nisu bile uvjetovane raskidnim uvjetom u slučaju neplaćanja kupoprodajne cijene ili u slučaju odgođenog plaćanja.

154 Nadalje, valja podsjetiti na to da su od 15. ožujka 2022. zamrznuti svi tužiteljevi udjeli u društvima sa sjedištem u Uniji, tako da je od tog datuma za svaki premještaj, prijenos ili izmjenu njegovih udjela u društvima sa sjedištem u Luksemburgu bilo potrebno ishoditi odobrenje nadležnih tijela (vidjeti točke 143. do 145. ove presude). Međutim, valja utvrditi da se tužitelj ne poziva ni na kakvo odstupanje koje su nadležna tijela izdala kako bi mu se navedeni udjeli odmrznuli nakon što su u odnosu na njega donesene mjere ograničavanja.

155 Iz toga slijedi da, ako ne postoje dokazi o usklađenosti navodne prodaje tužiteljevih udjela u društvu CTF Holdings s odredbama prava Unije koje se odnose na mjere ograničavanja, kao ni dokazi o stvarnoj prodaji i nepostojanju ugovornih odredbi o raskidu, Vijeće nije počinilo pogrešku u ocjeni time što je smatralo da je tužitelj u trenutku donošenja akata iz rujna 2023. bio dioničar tog društva.

156 Kao drugo, kad je riječ o navodnoj prodaji njegovih udjela u društvu ABH Holdings, tužitelj tvrdi da je ona izvršena dan prije uvrštenja njegova imena na sporne popise, odnosno 14. ožujka 2022.

157 Točno je da iz dokumenata br. 9, 19 i 20 iz spisa WK 10524/2023 REV 1, koji su novinski članci u kojima se izvještava o prijenosu ruske imovine u vlasništvu društva ABH Holdings prema Rusiji, u koji je tužitelj bio uključen, proizlazi da je tužitelj svoje udjele u navedenom društvu osobi [povjerljivo] prenio u ožujku 2022. Međutim, ti članci ne sadržavaju nikakvu naznaku o točnom datumu na koji je vlasništvo nad tužiteljevim dionicama stvarno preneseno na osobu [povjerljivo] ni, konkretno, o tome je li taj prijenos dovršen prije nego što su u odnosu na tužitelja donesene mjere ograničavanja.

158 Isto tako, kad je riječ o dokazima Narodne banke Ukrajine, točno je da iz dokumenta br. 1 iz spisa WK 17621/2022 INIT i dokumenta br. 2 iz spisa WK 10555/2023 INIT, odnosno iz priopćenja za medije te institucije objavljenih 28. listopada 2022. odnosno 20. srpnja 2023., proizlazi da je osoba [povjerljivo] [2] držala kvalificirani udio od 40,9614 % u društvu Sense Bank (prije društvo Alfa Bank Ukraine, koje je bilo u vlasništvu društva ABH Holdings) nakon navodnog prijenosa udjela u potonjem društvu koje su držali tužitelj i još jedan dioničar. S obzirom na to, u tim se priopćenjima za medije navedene narodne banke naglašava i da je stjecanje navedenih udjela izvršeno bez prethodnog odobrenja. Usto, iz dopisa te narodne banke od 5. lipnja 2023., upućenog Komisiji (dokument br. 1 iz spisa WK 10555/2023 INIT), proizlazi da, u skladu s ukrajinskim pravom, sporazum kojim se osobi [povjerljivo] omogućuje stjecanje znatnog udjela u društvu Sense Bank treba smatrati ništavim.

[2] Povjerljivi podaci su izostavljeni.

159 Kad je riječ o odluci Narodne banke Ukrajine od 15. travnja 2022., priloženoj replici (Prilog C.3 replici), treba istaknuti da ta institucija u točki 1. izreke te odluke utvrđuje da je stjecanje znatnog udjela osobe [povjerljivo] u društvu Sense Bank izvršeno protivno ukrajinskom pravu, kojim se u načelu svaku osobu koja planira steći znatan udio u ukrajinskoj financijskoj ustanovi obvezuje da o tome prethodno obavijesti navedenu narodnu banku i čeka njezino prethodno odobrenje. Usto, ni u izreci ni u obrazloženju navedene odluke izričito se ne utvrđuje da je osoba [povjerljivo] 14. ožujka 2022. stekla vlasništvo nad tužiteljevim udjelima u društvu ABH Holdings. Tako je, kad je riječ o imovini potonjeg društva koja se nalazila u Ukrajini, ta narodna banka samo utvrdila da je taj prijenos izvršen protivno ukrajinskom zakonu o bankarstvu.

160 Iz toga slijedi da se odlukom Narodne banke Ukrajine od 15. travnja 2022. ne može dokazati da je vlasništvo nad tužiteljevim udjelima u društvu ABH Holdings preneseno na osobu [povjerljivo] prije 15. ožujka 2022.

161 Valja istaknuti da se ni drugim dokazima koje je podnio tužitelj ne može dokazati da je vlasništvo nad njegovim udjelima u društvu ABH Holdings stvarno preneseno na osobu [povjerljivo] prije 15. ožujka 2022.

162 Kad je riječ o potvrdi koju su izdali revizori društva ABH Holdings (Prilog A.30 tužbi), kao i potvrdi koju je izdao odvjetnički ured tog društva (Prilog A.25 tužbi), valja istaknuti da nijedna od tih potvrda nedvosmisleno ne potvrđuje da je prijenos vlasništva nad tužiteljevim udjelima u navedenom društvu stvarno izvršen prije navedenog datuma. S jedne strane, u prvoj od tih potvrda navodi se da je „u ožujku 2022. tužitelj prodao sve svoje dionice i više nije dioničar [društva o kojem je riječ]”, ali se izričito ne navodi točan datum stvarnog prijenosa dionica. S druge strane, u drugoj od tih potvrda samo se utvrđuje sloboda glasovanja dioničara. Točno je da se u navedenoj potvrdi navodi popis dokumenata među kojima su osobito transakcijski dokumenti koji se odnose na prodaju tužiteljevih udjela u tom društvu osobi [povjerljivo] 14. ožujka 2022., statut društva o kojem je riječ, sporazum među dioničarima, informacije o ugovornim odnosima između takvog društva i navedenih osoba, ili pak akt o preuzimanju obveza koji je 25. travnja 2022. sklopljen između tog društva i osobe [povjerljivo]. Međutim, s obzirom na to da nisu podneseni ti dokumenti koji nisu priloženi potvrdi, ne može se odrediti je li prijenos vlasništva nad navedenim udjelima stvarno izvršen prije 15. ožujka 2022.

163 Kad je riječ o potvrdi koju je 6. travnja 2022. izdao direktor društva ABH Holdings (Prilog A.30 tužbi), prema kojoj tužitelj više nije imao vlasničke udjele nakon što je svoje udjele u navedenom društvu navodno prodao trećoj osobi 14. ožujka 2022., valja istaknuti, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 95. ove presude, da se dokazna vrijednost te potvrde, koja potječe od direktora tog društva u kojem je tužitelj bio dioničar, mora relativizirati (presuda od 15. studenoga 2023., OT/Vijeće, T-193/22, EU:T:2023:716, t. 153.). Stoga, s obzirom na to da ne postoje drugi dokazi koji bi potkrijepili takvu tvrdnju, ta potvrda sama po sebi ne može dokazati da je prijenos vlasništva nad navedenim udjelima stvarno bio izvršen od 14. ožujka 2022.

164 Kad je riječ o izvatku iz registra stvarnih vlasnika društva ABH Holdings koji je izdao Luxembourg Business Register, neovisno o pouzdanosti tog dokumenta, koji ne sadržava upraviteljev potpis, valja istaknuti da se kao datum posljednje izmjene navodi 22. ožujka 2022., odnosno jedan tjedan nakon stupanja na snagu mjera zamrzavanja tužiteljevih financijskih sredstava. Naime, u okolnostima ovog predmeta, koje obilježavaju znatni prijenosi udjela koji su navodno izvršeni dan prije stupanja na snagu navedenih mjera (vidjeti točku 135. ove presude), navedeni izvadak ne može biti dostatan da se dokaže da je tužitelj stvarno prenio vlasništvo nad svojim udjelima u

navedenom društvu prije nego što su mu financijska sredstva zamrznuta. Naime, zbog istih razloga kao što su oni navedeni u točki 151. ove presude, tim se izvatkom ne može dokazati da je prijenos vlasništva nad navedenim udjelima stvarno izvršen prije 15. ožujka 2022.

165 Usto, valja istaknuti da, s obzirom na kratak vremenski razmak između navodne prodaje i datuma uvrštenja tužiteljeva imena na sporne popise, podnošenje kupoprodajnog ugovora sklopljenog prije 15. ožujka 2022. samo po sebi ne može biti dovoljno da se dokaže da je vlasništvo nad tužiteljevim udjelima u društvu ABH Holdings stvarno preneseno prije nego što su stupile na snagu mjere zamrzavanja financijskih sredstava. S jedne strane, kako bi prijenos vlasništva bio u skladu s pravom Unije, treba dokazati da je dovršen prije stupanja na snagu navedenih mjera u skladu s pravilima nacionalnog prava i primjenjivim statutarnim odredbama. S druge strane, s obzirom na to da je tužitelj na raspravi priznao da još uvijek nije primio uplatu iznosa za prodaju navedenih udjela, mora dokazati i da ugovorne odredbe o prodaji nisu bile uvjetovane raskidnim uvjetom u slučaju neplaćanja kupoprodajne cijene ili u slučaju odgođenog plaćanja.

166 Slijedom toga, s obzirom na razmatranja navedena u točkama 157. do 165. ove presude, Vijeće nije počinilo pogrešku u ocjeni time što je smatralo da je tužitelj u trenutku donošenja akata iz rujna 2023. bio dioničar društva ABH Holdings.

167 Stoga, s obzirom na to da je Vijeće pravilno smatralo da je tužitelj dioničar društva CTF Holdings (vidjeti točku 155. ove presude) i društva ABH Holdings (vidjeti točku 166. ove presude), ne može mu se prigovoriti da je počinilo pogrešku u ocjeni time što ga je kvalificiralo kao jednog od glavnih dioničara konzorcija Alfa Group u trenutku donošenja akata iz rujna 2023.

168 Naime, ne osporava se da je društvo Alfa Bank Russia jedna od najvećih ruskih privatnih komercijalnih i poslovnih banaka, da je društvo AlfaStrakhovanie jedno od najvećih osiguravajućih društava u Rusiji i da je društvo X5 Retail Group jedno od najvažnijih društava u sektoru trgovine na malo u Rusiji. Kad je riječ o društvu A1 (prije Alfa-Eco), čini se da je riječ o investicijskom društvu sa sjedištem u Rusiji.

169 Stoga, s obzirom na važnost djelatnosti društava konzorcija Alfa Group u Rusiji, Vijeće je moglo smatrati, a da time nije počinilo pogrešku u ocjeni, da je tužitelj vodeća poslovna osoba koja djeluje u Rusiji u smislu prvog dijela izmijenjenog kriterija (g).

170 Drugim tužiteljevim argumentima ne može se dovesti u pitanje taj zaključak.

171 Kao prvo, ne može se prihvatiti tužiteljeva argumentacija koja se temelji na tome da je obnašanje izvršne funkcije nužan uvjet da bi ga se smatralo „vodećom” osobom u smislu prvog dijela izmijenjenog kriterija (g). Naime, s obzirom na to da puko držanje znatnih kapitalnih udjela u jednom ili više velikih društava može biti dovoljno da se osobu kvalificira kao vodeću poslovnu osobu, obnašanje izvršne funkcije nije nužan uvjet za kvalifikaciju fizičke osobe kao „vodeće” poslovne osobe (vidjeti u tom smislu presudu od 15. studenoga 2023., OT/Vijeće, T-193/22, EU:T:2023:716, t. 151.). Stoga nije relevantna činjenica da nekoliko godina prije donošenja prvotnih akata tužitelj nije obnašao izvršne funkcije u subjektima povezanima s konzorcijem Alfa Group.

172 Kao drugo, valja odbiti i tužiteljevu argumentaciju prema kojoj nije djelovao u Rusiji jer iz sudske prakse koja se odnosi na PDV proizlazi da puko držanje dionica, stvarno ili pretpostavljeno, nije dovoljno da samo po sebi predstavlja obavljanje „gospodarske djelatnosti”. Naime, dovoljno je podsjetiti na to da pojam „gospodarska djelatnost” u području PDV-a pripada drukčijem

pravnom kontekstu od onog u kojem se nalazi izmijenjeni kriterij (g), čiji se prvi dio odnosi na vodeće poslovne osobe „koje djeluju u Rusiji” (vidjeti u tom smislu presudu od 11. rujna 2024., OT/Vijeće, T-286/23, neobjavljenu, u žalbenom postupku, EU:T:2024:606, t. 92.).

173 Kao treće, valja odbiti tužiteljevu argumentaciju koja se temelji na tomu da se na njega ne odnosi pretpostavka međuovisnosti između vodećih poslovnih osoba i ruske vlade jer ne pripada kategoriji poslovnih osoba bliskih V. Putinu i jer nijedan od njegovih poduzetnika nije ostvario koristi od povlaštenog tretmana tijela javne vlasti. U tom pogledu najprije valja naglasiti da je jedini cilj prvog dijela izmijenjenog kriterija (g) bio uvesti objektivan, samostalan i dostatan kriterij na temelju kojeg se može opravdati uvrštenje imena određenih osoba na sporne popise i u odnosu na kojeg Vijeće treba podnijeti dokaz o dvama kumulativnim elementima, odnosno, s jedne strane, da je osoba o kojoj je riječ vodeća poslovna osoba i, s druge strane, da ta osoba djeluje u Rusiji. Stoga tužitelj ne može tvrditi da je navedenim dijelom uvedena pretpostavka (vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu od 9. srpnja 2020., Haswani/Vijeće, C-241/19 P, EU:C:2020:545, t. 79. i navedenu sudsku praksu). Nadalje, kao što se to ističe u točki 124. ove presude, kako bi se opravdalo navedeno uvrštenje na temelju tog dijela, nije nužno dokazati vezu između tužitelja i ruskog režima niti potporu tom režimu ili korist koja se ostvaruje od njega. Stoga za potrebe primjene tog dijela nisu relevantna pitanja je li tužitelj blizak V. Putinu i povezan s KGB-om ili mrežom u Sankt-Peterburgu, obavlja li djelatnost u sektorima pod kontrolom države ili je li ostvario koristi od postupaka javne nabave, poreznih pogodnosti ili posebnog tretmana. Isto vrijedi kad je riječ o činjenici da nijedno od njegovih društava nije u svojem upravnom odboru imalo ministra ruske vlade ni osobnog povjerenika.

174 Kao četvrto, u dijelu u kojem tužitelj nastoji utvrditi da je Vijeće počinilo pogrešku u ocjeni jer konzorcij Alfa Group nema pravnu osobnost, tako da nije moguće biti njegov dioničar, takva se argumentacija ne može prihvatiti. Naime, svojstvo dioničara tog konzorcija može se odnositi na sve poduzetnike koji su dio navedenog konzorcija (vidjeti u tom smislu presudu od 11. rujna 2024., OT/Vijeće, T-286/23, neobjavljenu, u žalbenom postupku, EU:T:2024:606, t. 116.). Usto, kao što to proizlazi iz dokumenta br. 2 iz spisa WK 10524/2023 REV 1, odnosno internetske stranice društva AlfaStrakhovanie, to se društvo predstavlja kao dio „financijskog i industrijskog konzorcija Alfa Group”.

175 Iz prethodno navedenog proizlazi da tužitelj nije dokazao da je Vijeće počinilo pogrešku u ocjeni time što je donošenjem akata iz rujna 2023. zadržalo uvrštenje njegova imena na sporne popise na temelju prvog dijela izmijenjenog kriterija (g).

176 Na drugom mjestu, podredno valja istaknuti da se, za razliku od članka 2. stavka 1. točke (g) Odluke 2014/145 u prvotnoj verziji koja proizlazi iz Odluke 2022/329 i prvog dijela izmijenjenog kriterija (g), u kojima se konkretno navode „vodeće poslovne osobe”, trećim dijelom izmijenjenog kriterija (g) proširuje osobno područje primjene mjera ograničavanja jer se više ne zahtijeva da poslovne osobe budu „vodeće”.

177 Valja naglasiti da se, s obzirom na ciljeve koje nastoji postići Vijeće, navedene u uvodnoj izjavi 4. Odluke 2023/1094, koji se sastoje u izvršavanju najvećeg pritiska na rusku vlast kako bi okončala svoja djelovanja i svoje politike destabiliziranja Ukrajine, pojam „poslovne osobe” odnosi samo na fizičke osobe koje su kvalitativno ili kvantitativno nezanemarivo uključene u gospodarske sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije i čije uvrštenje imena na popis o kojem je riječ stoga može povećati troškove djelovanja Ruske Federacije usmjerenog na podrivanje teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Ukrajine, a time i pritisak na Rusku

Federaciju koja je odgovorna za invaziju na Ukrajinu (vidjeti u tom smislu presudu od 29. siječnja 2025., Vinokurov/Vijeće, T-1106/23, neobjavljenu, u žalbenom postupku, EU:T:2025:106, t. 48.).

178 Usto, kad je riječ o gospodarskim sektorima koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, iz teksta trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g) nedvosmisleno proizlazi da gospodarski sektor, a ne fizička ili pravna osoba čije je ime uvršteno na sporne popise, mora osiguravati znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije. Točno je da se u Odluci 2014/145, kako je izmijenjena, ne definira pojam „znatan izvor prihoda”. S obzirom na to, upotreba opisnog pridjeva „znatan”, koji se odnosi na imeničku skupinu „izvor prihoda”, ipak znači da taj izvor prihoda treba biti bitan i stoga nezanemariv (vidjeti u tom smislu presudu od 29. siječnja 2025., Vinokurov/Vijeće, T-1106/23, neobjavljenu, u žalbenom postupku, EU:T:2025:106, t. 49.).

179 Tužitelj u ovom slučaju priznaje da je u trenutku donošenja akata iz rujna 2023. još uvijek bio dioničar društva Rosvodokanal. Valja istaknuti da je navedeno društvo u dokumentu o predstavljanju konzorcija Alfa Group (Prilog B.2 odgovoru na tužbu) opisano kao jedan od najvećih ruskih privatnih subjekata u području vodoopskrbe i zbrinjavanja otpadnih voda koji pruža usluge otprilike 5 milijuna klijenata, obavlja djelatnosti u sedam ruskih gradova i zapošljava otprilike 10 000 osoba. Osim toga, kao što to proizlazi iz dokumenta br. 2 iz spisa s dokazima WK 10524/2023 REV 1, to je društvo opisano kao dio konzorcija.

180 Stoga valja smatrati da tužitelj samim time što je dioničar društva Rosvodokanal obavlja kvalitativno ili kvantitativno nezanemarivu gospodarsku djelatnost, tako da ima svojstvo poslovne osobe u smislu trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g).

181 Naime, prema sudskoj praksi, sektor vodoopskrbe i zbrinjavanja otpadnih voda osigurava znatan izvor prihoda ruskoj vladi jer je 2022. stvorio porezne prihode u iznosu većem od 94 milijardi ruskih rubalja (RUB) (otprilike 967 milijuna eura) (vidjeti u tom smislu presudu od 11. rujna 2024., OT/Vijeće, T-286/23, neobjavljenu, u žalbenom postupku, EU:T:2024:606, t. 126. i 127.).

182 Ne može se prihvatiti tužiteljeva argumentacija istaknuta na raspravi, koja se temelji na tomu da porez koji plaća društvo Rosvodokanal predstavlja tek neznatan dio ukupnog iznosa poreza koji plaća taj sektor. Naime, kao što se na to podsjeća u točki 178. ove presude, bitan je prihod koji je ostvario sektor, a ne porez koji plaća osoba ili subjekt o kojem je riječ.

183 Iz toga slijedi da je sama činjenica da je tužitelj u trenutku donošenja akata iz rujna 2023. bio dioničar društva Rosvodokanal dovoljna da njegova osobna situacija bude obuhvaćena trećim dijelom izmijenjenog kriterija (g).

184 S obzirom na sva prethodno navedena razmatranja, Vijeće nije počinilo pogrešku u ocjeni time što je na datum donošenja akata iz rujna 2023. smatralo da je tužitelj vodeća poslovna osoba koja djeluje u Rusiji u smislu prvog dijela izmijenjenog kriterija (g), kao i poslovna osoba uključena u sektor koji osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije u smislu trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g).

185 Naime, prema sudskoj praksi, u pogledu nadzora zakonitosti odluke o određivanju mjera ograničavanja, s obzirom na njihovu preventivnu prirodu, ako sud Unije smatra da je barem jedan od spomenutih razloga dovoljno precizan i konkretan, da je dokazan i predstavlja dovoljnu osnovu za tu odluku, tada okolnost da ostali razlozi to nisu ne opravdava poništenje navedene

odluke (presude od 28. studenoga 2013., Vijeće/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, t. 72. i od 15. studenoga 2023., OT/Vijeće, T-193/22, EU:T:2023:716, t. 186.).

186 Stoga valja odbiti prvi tužbeni razlog, koji se temelji na pogreški u ocjeni koju je Vijeće počinilo time što je donošenjem akata iz rujna 2023. odlučilo zadržati tužiteljevo ime na spornim popisima, pri čemu nije potrebno ispitati druge tužiteljeve argumente kojima se nastoji osporiti zadržavanje uvrštenja njegova imena na sporne popise na temelju kriterija (d).

c) Akti iz ožujka 2024.

187 Tužitelj tvrdi da od ožujka 2022. više nije dioničar konzorcija Alfa Group. Tvrdi da je prodao svoje udjele u društvima Alfa Bank Russia, AlfaStrakhovanie Russia i CTF Holdings.

188 S obzirom na presude od 10. travnja 2024., Aven/Vijeće (T-301/22, neobjavljena, u žalbenom postupku, EU:T:2024:214) i od 10. travnja 2024., Fridman/Vijeće (T-304/22, neobjavljena, u žalbenom postupku, EU:T:2024:215), tužitelj smatra da zadržavanje njegova imena na spornim popisima predstavlja neopravdanu razliku u postupanju između njegove osobne situacije i situacije tužiteljâ u predmetima u kojima su donesena navedene presude.

189 Vijeće osporava tužiteljevu argumentaciju.

190 Kad je riječ o općem kontekstu kojim se opravdalo to što je Vijeće donijelo mjere ograničavanja o kojima je riječ (vidjeti točku 88. ove presude), valja utvrditi da je, na dan donošenja akata iz ožujka 2024., situacija u Ukrajini i dalje bila ozbiljna. Isto tako, navedene mjere i dalje su bile opravdane s obzirom na cilj koji se želi postići, odnosno izvršavanje najvećeg pritiska na rusku vlast kako bi okončale svoja djelovanja i svoje politike destabiliziranja Ukrajine, kao i vojnu agresiju prema toj zemlji, te povećavanje troškova djelovanja Ruske Federacije usmjerenog na podrivanje teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Ukrajine.

191 Kad je riječ o tužiteljevoj osobnoj situaciji, u razlozima za uvrštenje iz akata iz ožujka 2024. više ga se ne smatra „jednim od najvećih dioničara konzorcija Alfa Group”, nego „većinskim dioničarem konzorcija Alfa Group”. Stoga valja smatrati da je u biti riječ o istim razlozima kao što su razlozi za akte iz rujna 2023.

192 U tom pogledu valja utvrditi da se tužitelj u okviru postupka preispitivanja koji je doveo do donošenja akata iz ožujka 2024. nije pozvao ni na jedan novi element kako bi dokazao da više nije većinski dioničar konzorcija Alfa Group.

193 Tužitelj je u okviru podneska kojim se izvršava prilagodba, kako bi dokazao da više nije većinski dioničar konzorcija Alfa Group posredstvom društva ABH Holdings, podnio izvadak iz registra stvarnih vlasnika tog društva, koji je izdao Luxembourg Business Register (Prilog E.5 navedenom podnesku) i koji, za razliku od izvatka navedenog u Prilogu A.28 tužbi, sadržava upraviteljev potpis.

194 Kao prvo, kad je riječ o primjeni prvog dijela izmijenjenog kriterija (g) na tužitelja, valja istaknuti da tužitelj nije podnio nijedan novi element kako bi dokazao da je prijenos vlasništva nad njegovim udjelima u društvu CTF Holdings stvarno izvršen prije nego što su stupile na snagu mjere ograničavanja donesene u odnosu na njega. Stoga, zbog istih razloga kao što su oni navedeni u

točkama 142. do 155. ove presude, valja utvrditi da Vijeće nije počinilo pogrešku u ocjeni time što je smatralo da je tužitelj bio dioničar navedenog društva u trenutku donošenja akata iz ožujka 2024.

195 Kad je riječ o navodnoj prodaji njegovih udjela u društvu ABH Holdings, s obzirom na to da se u izvatku iz registra stvarnih vlasnika koji sadržava upraviteljev potpis ne navodi točan datum na koji su navedeni udjeli preneseni preuzimatelju, valja smatrati, zbog istih razloga kao što su oni navedeni u točkama 164. i 165. ove presude, da taj izvadak ne može biti dovoljan da se dokaže da je vlasništvo nad tim udjelima stvarno preneseno prije 15. ožujka 2022. Isto tako, s obzirom na to da preuzimatelj nije ispunio svoju obvezu plaćanja, mora se dokazati i da ugovorne odredbe kojima se uređuje prodaja nisu bile uvjetovane raskidnim uvjetom u slučaju neplaćanja cijene. Stoga, zbog istih razloga kao što su oni navedeni u točkama 157. do 166. ove presude, valja utvrditi da Vijeće nije počinilo pogrešku u ocjeni time što je smatralo da je tužitelj bio dioničar navedenog društva u trenutku donošenja akata iz ožujka 2024.

196 Iz toga slijedi da je Vijeće moglo smatrati da je tužitelj u trenutku donošenja akata iz ožujka 2024. bio većinski dioničar konzorcija Alfa Group, tako da je zadržavanje njegova imena na spornim popisima na temelju prvog dijela izmijenjenog kriterija (g) bilo osnovano.

197 U svakom slučaju, s obzirom na to da je tužitelj na raspravi priznao da je u trenutku donošenja akata iz ožujka 2024. i dalje bio dioničar društva Rosvodokanal, zadržavanje uvrštenja njegova imena na sporne popise opravdano je na temelju trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g) zbog samog njegova svojstva dioničara tog društva, zbog istih razloga kao što su oni navedeni u točkama 179. do 183. ove presude.

198 Nadalje, tužitelj ne može tvrditi da zadržavanje uvrštenja njegova imena na sporne popise predstavlja neopravdanu razliku u postupanju u odnosu na situaciju M. Fridmana i P. Avena jer su akti koji se na njih odnose poništeni presudama od 10. travnja 2024., Aven/Vijeće (T-301/22, neobjavljena, u žalbenom postupku, EU:T:2024:214) i od 10. travnja 2024., Fridman/Vijeće (T-304/22, neobjavljena, u žalbenom postupku, EU:T:2024:215). Naime, kao što to proizlazi iz obrazloženja presuda od 10. travnja 2024., Aven/Vijeće (T-301/22, neobjavljena, u žalbenom postupku, EU:T:2024:214) i od 10. travnja 2024., Fridman/Vijeće (T-304/22, neobjavljena, u žalbenom postupku, EU:T:2024:215), uvrštenje imena odnosnih tužitelja na popise o kojima je riječ u predmetima u kojima su donesene navedene presude nije se temeljilo na prvotnom kriteriju (g), kao ni na izmijenjenom kriteriju (g).

199 S obzirom na prethodno navedena razmatranja, Vijeće nije počinilo pogrešku u ocjeni time što je na datum donošenja akata iz ožujka 2024. smatralo da je tužitelj vodeća poslovna osoba koja djeluje u Rusiji u smislu prvog dijela izmijenjenog kriterija (g), kao i poslovna osoba uključena u sektor koji osigurava znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije u smislu trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g).

200 Naime, prema sudskoj praksi, u pogledu nadzora zakonitosti odluke o određivanju mjera ograničavanja, s obzirom na njihovu preventivnu prirodu, ako sud Unije smatra da je barem jedan od spomenutih razloga dovoljno precizan i konkretan, da je dokazan i predstavlja dovoljnu osnovu za tu odluku, tada okolnost da ostali razlozi to nisu ne opravdava poništenje navedene odluke (presude od 28. studenoga 2013., Vijeće/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, t. 72. i od 15. studenoga 2023., OT/Vijeće, T-193/22, EU:T:2023:716, t. 186.).

201 Stoga valja odbiti prvi tužbeni razlog, koji se temelji na pogreški u ocjeni tijekom donošenja akata iz ožujka 2024., pri čemu nije potrebno ispitati druge tužiteljeve argumente kojima se nastoji osporiti zadržavanje uvrštenja njegova imena na sporne popise na temelju kriterija (d).

202 Slijedom toga, prvi tužbeni razlog, koji se temelji na pogreški u ocjeni, treba odbiti u cijelosti.

3. Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti

203 Tužitelj smatra da se mjerama ograničavanja donesenima u odnosu na njega povređuje načelo proporcionalnosti propisano člankom 5. stavkom 4. UEU-a. Prema njegovu mišljenju, s obzirom na to da je naziv društva Alfa Bank uvršten na sporne popise aktima 13. ožujka 2023. navedenima u točki 12. ove presude, mjere ograničavanja u odnosu na njega ne bi bilo prikladno zadržati za postizanje željenih ciljeva. Smatra da se, s obzirom na to da nikad nije upravljao navedenim društvom na koje se odnose mjere ograničavanja, da ne boravi u Rusiji i da nije porezni obveznik u toj zemlji, zadržavanjem njegova imena na spornim popisima ne mogu ostvariti željeni ciljevi, odnosno izvršavanje pritiska na ruske donositelje odluke. Smatra i da, s obzirom na to više nije dioničar društava te se ne nalazi ni na jednom rukovodećem ili direktorskom položaju u nijednom od tih društava, ne može izvršavati utjecaj na njih.

204 Usto, tužitelj tvrdi da odstupanja na temelju kojih se može zatražiti odmrzavanje određenih financijskih sredstava kako bi se zadovoljile osnovne potrebe nisu učinkovita s obzirom na prepreke na koje se nailazi u okviru njihove provedbe koju izvršavaju nacionalna tijela i u okviru stavljanja financijskih sredstava na raspolaganje koje izvršavaju financijske ustanove.

205 Osim toga, tužitelj smatra da se, s obzirom na Komisijine planove u pogledu donošenja pravila kojima se omogućuje oduzimanje i zapljena zamrznute imovine, više ne može smatrati da mjere ograničavanja nisu privremene, zaštitne i preventivne prirode.

206 Tužitelj prigovara Vijeću i da nije provelo analizu učinka mjera ograničavanja kako bi utvrdilo jesu li stvarno pridonijele postizanju željenih ciljeva. Smatra da ciljevi zadani mjerama ograničavanja u ovom slučaju nisu postignuti s obzirom na to da je rat izgubljen.

207 Vijeće osporava tužiteljevu argumentaciju.

208 Valja podsjetiti na to da se načelom proporcionalnosti, koje je dio općih načela prava Unije i koje je navedeno u članku 5. stavku 4. UEU-a, zahtijeva da sredstva stavljena na raspolaganje odredbom prava Unije budu takva da omogućuju ostvarivanje legitimnih ciljeva koji se nastoje postići propisom o kojem je riječ i da ne prekoračuju ono što je nužno za ostvarivanje navedenih ciljeva (presude od 15. studenoga 2012., Al-Aqsa/Vijeće i Nizozemska/Al-Aqsa, C-539/10 P i C-550/10 P, EU:C:2012:711, t. 122. i od 1. lipnja 2022., Prigožin/Vijeće, T-723/20, neobjavljena, EU:T:2022:317, t. 133.).

209 U sudskoj praksi u tom je pogledu pojašnjeno da je, u pogledu sudskog nadzora poštovanja načela proporcionalnosti, zakonodavcu Unije potrebno priznati široku diskrecijsku ovlast u područjima koja uključuju njegovo sudjelovanje u odlukama političke, gospodarske i socijalne prirode, i u kojima on treba izvršiti složene ocjene. Stoga samo očita neprikladnost mjere donesene u tim područjima, u odnosu na cilj koji nadležna institucija želi postići, može utjecati na zakonitost te mjere (vidjeti presudu od 30. studenoga 2016., Rotenberg/Vijeće, T-720/14, EU:T:2016:689, t. 179. i navedenu sudsku praksu).

210 U ovom slučaju valja istaknuti da mjere ograničavanja o kojima je riječ odgovaraju cilju od općeg interesa koji Unija priznaje kao takav, a koje mogu opravdati negativne posljedice za određene subjekte, koje mogu biti i značajne (vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu od 28. ožujka 2017., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, t. 150.). Naime, one su usmjerene na izvršavanje pritiska na ruske vlasti kako bi one okončale svoja djelovanja i svoje politike destabiliziranja Ukrajine. Konkretno, donošenjem mjera ograničavanja koje se odnose na vodeće poslovne osobe koje djeluju u Rusiji, kao i na poslovne osobe uključene u sektore koji osiguravaju znatan izvor prihoda Vladi Ruske Federacije, Vijeće nastoji, s jedne strane, iskoristiti utjecaj koji te osobe mogu imati na ruski režim, na način da ih potakne da izvrše pritisak na tu vladu kako bi ona promijenila svoju politiku i, s druge strane, povećati troškove djelovanja Ruske Federacije usmjerenog na podrivanje teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Ukrajine. Stoga se čini da Unija nastoji smanjiti prihode Ruske Države i staviti pritisak na rusku vladu kako bi se smanjila njezina sposobnost da financira djelovanja Ruske Države kojima se podrivaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine te kako bi ih okončala s ciljem očuvanja europske i globalne stabilnosti. Dakle, riječ je o cilju koji pripada ciljevima koji se ostvaruju u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike, a navedeni su u članku 21. stavku 2. točki (c) UEU-a, kao što su očuvanje mira, sprečavanje sukoba i jačanje međunarodne sigurnosti.

211 Stoga valja smatrati da mjere ograničavanja donesene u odnosu na tužitelja nisu očito neprikladne u odnosu na ciljeve koji se nastoje postići. To se utvrđenje ne može dovesti u pitanje činjenicom da je naziv društva Alfa Bank dodano na sporne popise. Naime, s obzirom na to da tužitelj ističe prvi i treći dio izmijenjenog kriterija (g), sama činjenica da se mjere ograničavanja odnose i na subjekt s kojim je povezan ne može značiti da su mjere koje se na njega odnose očito neprikladne za postizanje zadanih ciljeva, s obzirom na to da njegova osobna financijska sredstva ne treba miješati s financijskim sredstvima navedenog društva. Nadalje, valja istaknuti da konzorcij Alfa Group ne obuhvaća samo to društvo, nego i društva AlfaStrakhovanie, X5 Retail Group, A1 i Rosvodokanal.

212 Kada je riječ o nužnosti mjera ograničavanja o kojima je riječ, treba navesti da alternativne i manje ograničavajuće mjere, kao što je sustav prethodne dozvole i naknadnog obrazlaganja o korištenju uplaćenih sredstava, ne omogućuju tako učinkovito postizanje ciljeva kojima teže, navedenih u točki 210. ove presude (vidjeti u tom smislu presudu od 30. studenoga 2016., Rotenberg/Vijeće, T-720/14, EU:T:2016:689, t. 182. i navedenu sudsku praksu).

213 U tom pogledu, u dijelu u kojem tužitelj tvrdi da uvrštenje naziva društva Alfa Bank na sporne popise može predstavljati manje ograničavajuću alternativnu mjeru kojom se jednako učinkovito mogu postići željeni ciljevi, takvu argumentaciju treba odbiti. Naime, tužiteljeva imovina razlikuje se od imovine navedenog društva i nije ograničena samo na dionice koje drži ta financijska institucija.

214 Usto, valja podsjetiti na to da su mjere ograničavanja privremene i reverzibilne i da su predviđena moguća odstupanja.

215 Tužitelj ne može dovesti u pitanje to utvrđenje time što tvrdi da je naišao na poteškoće u provedbi odstupanja predviđenih člankom 2. stavcima 3. i 4. Odluke 2014/145, kako je izmijenjena, te člankom 4. stavkom 1., člankom 5. stavkom 1. i člankom 6. stavkom 1. Uredbe br. 269/2014. U tom pogledu valja podsjetiti na to da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, nije na nadležnim nacionalnim sudovima da nadziru valjanost nacionalnih mjera za provedbu akata Unije (vidjeti u tom smislu presude od 11. srpnja 1996., Branco/Komisija, T-271/94, EU:T:1996:103, t. 53. i od 14. travnja 2016., Ben Ali/Vijeće, T-200/14, neobjavljenu, EU:T:2016:216, t. 268.). Stoga nacionalni

sudovi, u slučaju da naiđu na poteškoće u tumačenju prethodno navedenih odstupanja, imaju mogućnost Sudu uputiti zahtjev za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a. Isto tako, Opći sud na temelju članka 263. UFEU-a nije nadležan odlučivati o sporovima između tužitelja i financijskih ustanova koje mu na raspolaganje ne stavljaju financijska sredstva ako je nadležno nacionalno tijelo izdalo odobrenje.

216 Privremena i reverzibilna priroda mjera ograničavanja ne dovodi se u pitanje ni Komisijinim planom u pogledu oduzimanja zamrznute imovine. Naime, kao što to ističe Vijeće, propisima koji su bili na snazi prilikom donošenja akata iz rujna 2023. i ožujka 2024. ne predviđa se mogućnost oduzimanja financijskih sredstava osoba na koje se odnose mjere ograničavanja ako nisu povrijeđene odredbe Uredbe br. 269/2014, kako je izmijenjena. U tom pogledu valja utvrditi da se člankom 15. stavkom 1. navedene uredbe predviđaju „odgovarajuće mjere” oduzimanja imovinske koristi ostvarene kršenjima navedene uredbe. Iz toga proizlazi da je Vijeće nacionalnim tijelima ostavilo marginu prosudbe u pogledu definicije, prirode i opsega tog oduzimanja (vidjeti u tom smislu presudu od 11. rujna 2024., Timchenko i Timchenko/Vijeće, T-644/22, u žalbenom postupku, EU:T:2024:621, t. 104.). Osim toga, valja utvrditi da tužitelj ne tvrdi da su mjere ograničavanja koje su donesene u odnosu na njega uključivale oduzimanje njegovih financijskih sredstava. Tužitelj stoga ne može osnovano tvrditi da navedene mjere nisu privremene i reverzibilne.

217 Iz toga proizlazi da, u ovom slučaju, teškoće uzrokovane tužitelju nisu očito nerazmjerne u odnosu na važnost ciljeva koji se žele postići pobijanim aktima.

218 Naposljetku, tužitelj ne može osnovano tvrditi da Vijeće nije provelo analizu učinka mjera ograničavanja i da, s obzirom na to da je rat u trenutku donošenja pobijanih akata bio izgubljen, zadržavanje mjera ograničavanja u odnosu na njega više nije bilo opravdano. Naime, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 3. Odluke 2023/1767 i uvodne izjave 4. Odluke 2024/847, u tom je trenutku agresivni rat Ruske Federacije protiv Ukrajine i dalje trajao, čime se opravdalo produljenje mjera ograničavanja za šest mjeseci. Usto, suprotno onomu što tvrdi, njegova osobna situacija periodično se preispitivala, na temelju čega je Vijeće zadržalo mjere ograničavanja u odnosu na njega. Naime, kao što to proizlazi iz ispitivanja prvog tužbenog razloga, Vijeće je valjano utvrdilo da je tužitelj obuhvaćen kategorijama osoba na koje se odnose prvi i treći dio izmijenjenog kriterija (g).

219 Iz prethodno navedenih razmatranja proizlazi da drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti, treba odbiti.

220 Slijedom toga, tužbu treba odbiti u cijelosti.

V. Troškovi

221 U skladu s člankom 134. stavkom 1. Poslovnika Općeg suda, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da tužitelj nije uspio u postupku, valja mu naložiti snošenje vlastitih troškova, kao i troškova Vijeća, u skladu sa zahtjevom te institucije.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (prvo prošireno vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. Tužba se odbija.

2. Osobi OT nalaže se snošenje troškova.

Mastroianni Brkan Gâlea

Tóth Kalėda

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 23. srpnja 2025.

Potpisi

Sadržaj

I. Okolnosti spora . . . 2

II. Činjenice nastale nakon podnošenja tužbe . . . 5

III. Zahtjevi stranaka . . . 6

IV. Pravo . . . 7

A. Nadležnost Općeg suda za odlučivanje o drugom dijelu tužiteljeva tužbenog zahtjeva . . . 7

B. Meritum . . . 7

1. Treći tužbeni razlog, koji se temelji na povredi prava obrane i prava na djelotvornu sudsku zaštitu . . . 8

a) Akti iz rujna 2023. . . . 8

b) Akti iz ožujka 2024. . . . 12

2. Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na pogreški u ocjeni . . . 13

a) Uvodne napomene . . . 13

b) Akti iz rujna 2023. . . . 15

1) Pouzdanost dokaza . . . 15

2) Primjena prvog i trećeg dijela izmijenjenog kriterija (g) na tužitelja . . . 17

c) Akti iz ožujka 2024. . . . 29

3. Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti . . . 31

V. Troškovi . . . 33